

VJESNIK

HRVATSKE DOMINIKANSKE PROVINCIJE

God. XXXIX.

srpanj 2002.

br. 92

Draga subraćo, cijenjeni čitatelji!

Pismeni zapisi u samom početku redovničkog života na zapadu već u svojim prvim rečenicama sadrže poziv na središnju zapovijed ljubavi prema Bogu i bližnjemu (Pravilo sv. Augustina, 1) odnosno poticaj "slušaj!" (Pravilo sv. Benedikta, prva riječ uvoda). Dakle, redovništvo na ovim našim prostorima ne počima pozivom na molitvu i rad ("ora et labora"), nego na ljubav i slušanje, ne poticajem na poslušnost nego na otkrivanje i priznanje autoriteta u drugome – "slušaj!".

Čini se kako je taj poziv "slušaj!" i danas nadalje aktualan. Naime, prije svega nije pri tom riječ da se traži opsluživanje (zavjeta) poslušnosti (prema nekom autoritetu ili odgovornoj osobi) nego prakticiranje prvog koraka komunikacije, pažljivo saslušati drugoga, pa i svijet prirode oko sebe.

Izgleda da se nalazimo u vremenu zabrinjavajućeg zapuštanja te prve dijaloške kreposti, kreposti slušanja, pozornog osluškivanja. Tko si danas pod pritiskom djelovanja i govorenja još svjesno uzima vremena i pažljivosti za ispunjenjem poziva sv. Benedikta "slušaj!"? Naime, živimo u vremenima "kratkog daha" i istodobno nam ta brzina ne dozvoljava značajnije "zaustavljanje". Jer stati, intenzivno se zauzaviti kao da je – govoreno opet u duhu vremena – početak kraja, umiranje.

Takav ritam života kao da ne dozvoljava i onemogućava dublje proživljavanje bilo čega a ponajvećma svog vlastitog življenja. Već sâm naš jezik pokazuje da nije, ne samo kod političara, prošao svoju prvu fazu, onu rađanja, nego se često događa bez "trudnoće" riječi, prije nego postanu govor.

Kao da bi pažljivo slušanje i osluškivanje (prije svega sebe a onda i) drugoga bio već znak slabosti i inferiornosti. Nestaju bitne sastavnice komunikacije (ne samo s drugima, nego i sa sobom samim): slušanja, nepristranog ispitivanja i prosuđivanja, te govora u perspektivi percepcije drugoga, a ne toliko vlastite namjere. Jer, nije naše da zabavljamo druge lijepim govorima i nastupima (mislim i na propovjedi), da ostavljamo dobre dojmove i dobra mišljenja, te da sve to začinimo brzinom, poantiranošću i verbalnom otmjenošću.

Na sve to ni mi redovnici, pripadnici Reda propovjednika i navjestitelji Riječi nismo imuni. I mi smo djeca svoga vremena – dapače! Slične poteškoće je zasigurno imao i sv. Benedikt, inače ne bi smatrao primjerenim i nužnim započeti svoju *regulu* sa savjetom i zahtjevom "slušaj!". I u ta vremena je izgleda bilo dosta brbljanja bez osobitije pažnje na razmišljanje drugih i njihove verbalno pretočene misli.

Da bi slušao ne moram nužno pred sobom imati drugu osobu. Slušanje znači prije svega odlučiti se sresti sebe, u pozitivnom smislu riječi, voditi razgovor (a ako je potrebno i raspravu) sa sobom samim. Tek tada sam osposobljen za susret s drugim, za autentičnu interakciju. Jer znamo što znači otkriti sebe tek i samo u susretu s drugim...

Nalazimo se u vremenu godišnjih odmora. Većina ljudi, tako i vas subraće želi to vrijeme najvećim dijelom provesti negdje drugdje, a ne ondje gdje smo inače tijekom čitave godine. Pokušajte jednom (pa i za ovih godišnjih odmora) povući se u tišinu prirode i ništa drugo u nekih desetak ili čak dvadesetak minuta nego oslušivati, slušati zvukove, glasove, pjev i sl. Vidjet ćete i otkrit ćete kako intenzivno može biti slušanje, ne samo u smislu napora nego i u smislu neočekivanog i iznenađujućeg doživljaja, otkrića. Priroda i čovjek dobivaju novu kvalitetu, jer prije svega slušanjem odnosno oslušivanjem učimo, a ne toliko (ili uopće) govorom.

I molitva je škola slušanja, a ne govora. Molitva, dakle nije govor Bogu, nego također prije svega i nasdasve slušanje... Da bi se to moglo ostvariti potrebna je tišina, ne samo u smislu odsutnosti buke, nego i u smislu htjeti čuti, poslušati, otkriti nenametljivu "tihu buku" Božje prisutnosti.

Ponavljam, nalazimo i nalazite se u vremenu godišnjeg odmora. To je slobodno vrijeme, vrijeme odmora, dani bez redovitih obveza. Zapravo, to će biti onakvo vrijeme već prema tome što sami učinimo od njega. Jednom sam čuo da pravi početak odmora u takvim situacijama počima tek onda kad ciljano otkrijemo dosadu, dosadu kao početak odmora, opuštanje *od* prethodnih napetosti i zabrinutosti te odmaranje *za* dane, za obveze i za susrete koji nam predstoje.

Koliko ćemo u tome uspjeti ipak najvećim dijelom ovisi od toga hoćemo li otkriti savjet prvih otaca redovništva, onaj o mudrosti slušanja sebe, drugoga i svijeta, ne samo ljudi nego i prirode koja nas okružuje. U svakom slučaju, to su nezaobilazna vrata do nas. I ta komunikacija nije ništa drugo nego pustolovina, čiji plod je svaki put povratak kući, sebi. Što više, poziv sv. Benedikta "slušaj!" jest početak ostvarenja poticaja sv. Augustina na ljubav prema Bogu i bližnjemu.

U tom smislu svima nama želim plodonosan odmor za (raz)govor slušanja

Vaš

fr. Frano Prcela

PROVINCIJAL
HRVATSKE DOMINIKANSKE PROVINCIJE

IZ GENERALNE KURIJE

SEBELJUBLJE I NARCIZAM, PREVLAĐAVAJUĆE HEREZE DANAŠNJICE *Intervju s fr. Carlosom Azpiroz Costa, Učiteljem Reda propovjednika*

Poseban izazov kojem su dominikanci okrenuti u globaliziranom svijetu jest propovijedati i kontemplirati Evanđelje. Skoro godinu dana, Argentinac fr. Carlos Azpiroz Costa je učitelj Reda koji trenutno broji 6359 redovnika. U sljedećem razgovoru govori o izazovima braće.

P: Godinama ste služili HIV bolesnicima u Buenos Airesu. Što je za vas značilo to iskustvo?

Fr. Carlos: Zahvaljujući njima bio sam u stanju dublje razmatrati misterij Krvi prolivene za život svijeta. Malo šansi za životom kojih su imali, ovisila je o mogućnosti da imaju "zdravu krv". Na kraju, kada su svi postupci bili uzaludni, s najvećim pouzdanjem netko bi rekao da su željeli prikazati svoju bolest, svoju krv. To je bilo kao da su, u zadnjem trenu, shvatili značenje vlastite Isusove žrtve.

P: Što danas nuka mladog čovjeka da postane dominikanac?

Fr. Carlos: Osoba Isusa Krista i njegova Riječ, te na osobit način, povratak temeljnim izvorima Reda: ponovo otkriti studij kao istinsko dominikansko zvanje. Ne smijemo se bojati naše prošlosti nego moramo ići naprijed. Kako bi veliki dominikanski teolog Jean-Marie Roger Tillard znao reći, moramo misliti da Gospodin može tražiti od nas nove oblike i putove svjedočenja Evanđelja, gdje tradicija i sjećanja iz prošlosti nisu dovoljna.

P: Koju novu riječ mogu danas dominikanci dati kršćanstvu?

Fr. Carlos: Svako zvanje je dar, za novake ali također i za stariju braću. Moramo imati odvažnosti pjevati novu pjesmu, kako bi rekao moj predšasnik, fr. Timothy Radcliffe. Ne misliti o tome koliko nas ima, nego o svjedočanstvu koje mi nudimo svijetu. Ako bih morao gledati u neke naše zajednice braće i brojati njihove sijede vlasi, spontano bih komentirao "kako tužno". Ipak, ja kažem mladima: Pozvani smo živjeti bratski život, shvatiti da mi nemamo primamljivost nekom poznatom modnom markom. Mi moramo biti sretni da nas i nekoliko ima u prolaznom svijetu.

P: Papa je tražio od vas da suzbijate nove hereze. Koje su one danas?

Fr. Carlos: Zasigurno sebeljublje, samodostatnost tipična za konzumističko društvo. A onda narcizam: čovjek koji je zatvoren u samoga sebe otkriva samo svoju ljubav, a zaboravlja druge. S arijanizmom Crkva je već iskusila slične rizike. Prevladava mišljenje kako je tečaj o samospoznaji dovoljan da se dobro osjećaš.

P: Dominikanci su dali veliki doprinos II. vatikanskom koncilu preko teologa Yvesa Congar i Dominiquea Chenu. Koji je vaš doprinos suvremenoj teologiji?

Fr. Carlos: Moramo biti skromni u interpretiranju našeg vremena. Congar i Chenu su bili shvaćeni poslije; vrijeme je dokazalo da su bili u pravu. Danas svatko od nas duguje zahvalu tom vremenu i tim te-

olozima. U određenom smislu, kao što Papa kaže, Koncil je još misterij koji se razvija. Mislim da danas možemo ponuditi način gledanja stvarnosti kroz nama dano svjetlo u misli Tome Akvinskoga.

P: Što danas znači za mlade postati dominikanac?

Fr. Carlos: Mnogi misle da posvećeni život ograničava. Iskušenje mnogih jest povući se iz svijeta, jer oni ne vole taj način. Umjesto toga, potrebno je živjeti sa širokim horizontima, bez limita ili zidova. Mislim da mnogi mladi trebaju iskusiti izazov propovijedanja kao dominikanci.

Intervju pod naslovom "Aktualnost naše karizme? Ljubiti istinu.", vodio Milano Filippo Rizzi. Objavljeno u: AVVENIRE, 3. srpnja 2002. Objavljeno također na portalu www.zenit.org (prijevod s engleskog: fr. Dominik Ivan Čelić)

SUSRET VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA EUROPE - IEOP Avila, 2.-7. travnja 2002.

Prisutnih je bilo 21 provincijal, 1 regionalni prior i 4 provincijalna vikara, 6 generalnih asistenata, 6 pozvanih iz raznih drugih područja (redovnice, Espaces, starješina međunarodne zajednice iz Bruxellesa, predstavica redovničkih apostolskih sestara, predstavica dominikanskih laika). Ukupno je bilo oko 40 sudionika.

PRVI DAN

1. Uvod

Sve prisutne pozdravio je Učitelj Reda. Govorio je o stanju u Palestini, koje je slično onome kada su apostoli Petar i Ivan išli u Samariju i željeli baciti na zemlju oganj novoga Duha. To je također zadaća i poslanje dominikanskoga Reda u svijetu danas.

Globalizacija i ujedinjenje Europe izazov su za dominikanski Red.

Ekonomске poteškoće u našem Redu, u provincijama i vikarijatima ne smiju prouzročiti strah da se ne ulaže u odgoj i izobrazbu budućih dominikanaca.

2. Msgr. Jean Vernet je govorio o "Novoj vjerskoj slici Europe na početku trećeg tisućljeća". Svoje predavanje je razdijelio na tri dijela: a) Nova religioznost Europe. Sekte i novi vjerski pokreti; b) Danas se opet vraćaju duhovnost i mistika i c) Novi izazovi za Crkvu s obzirom na evangelizaciju.

3. Izvješće o zajednici u Bruxellesu podnio je fr. Thomas Eggensperger. Cilj: suradnja među različitim (deveterim) provincijama Europe, zajednica ima 15 članova. To je središte formacije, ima međunarodni oblik liturgije, naglasak je na temama kao što su umjetnost, vjera, molitva. Ima velike nacрте i planove za budućnost.

4. Izvješće o "Studijskom tjednu" u Dubrovniku izložio je provincijal fr. Frano Prcela. Do sada su bila četiri takva "Tjedna". Postavljeno je i pitanje te prijedlozi za budućnost. Peti "Tjedan" bit će u rujnu s temom "Ljudska prava: izazov za dominikansko poslanje u Europi". Koordinator i voditelj ovogodišnjeg Studijskog tjedna je silom (ne)prilika provincijal Hrvatske dominikanske provincije.

Nazočni provincijali se slažu da je takav Studijski tjedan potreban i koristan kako za studente, tako i općenito za međuprovincijsku suradnju u Europi. Uprava Reda i nazočni provincijali su obećali financijsku potporu kao i suradnju slanjem studenata na ovaj skup.

DRUGI DAN

1. Kakva je uloga susreta viših dominikanskih poglavara Europe?

Rasprava: Informacije, razmjena mišljenja, razmišljanja o zajedničkim zadaćama. Ima li ta ustanova mogućnost odlučivanja? Zasada još ne, jer nema određenoga statuta i jer nije zakonodavna. Nedostaje joj pravni opseg. O tome je već potrebno i razmišljati i odrediti njezinu nadležnost. Odnos između Konferencije viših redovničkih poglavara Europe i provincijala te vikara nije uvijek jasan. Je li IEOP formacijska ili informacijska stvarnost? Postoji li razlika između projekata i potpore samo tim projektima? IEOP je još uvijek u razvoju, u rastu, želi pomagati učitelju Reda da spozna koje su njegove zadaće u Redu. Obavještava i preuzima inicijative koje se tiču poslanja Reda s obzirom na druge provincije, širi horizonte, daje prijedloge i odgovore Općoj skupštini Reda. Pruža mogućnosti osobnih veza i poznanstava između viših poglavara Europe. Predlaže se da IEOP radije postane ustanova koja nešto preporuča nego li koja odlučuje.

Teškoće IEOP-a: osjećaj praznine, nema zajedničkih točaka, brze promjene Provincijala.

2. Učitelj Reda nas je informirao kako namjerava postaviti novog asistenta za našu regiju. Nazočni provincijali su s njim o tome pričali, sami raspravljali o mogućim kandidatima i pismeno predložili Učitelju Reda tri imena, prijedloga subraće za asistenta za našu regiju, Srednju i Istočnu Europu. Naravno, to su samo prijedlozi, a odlučit će Učitelj Reda.

3. Rasprava o zadaćama Reda iz Vrhovne skupštine u Providenceu

Provincijal iz Engleske naglašava da je obitelj kao vrednota u velikoj krizi zbog jakoga materijalizma, koji je promicatelj upravo toga. Pojava sekta na svim područjima društva. Sekte preuzimaju ulogu koja nije uspjela Crkvi. U Engleskoj i u zapadnim državama postoji vjerski indiferentizam. Najbolje funkcioniraju župe tamo gdje vjernici osjećaju i dijele (međusobno) vrednote i potrebe.

Generalov asistent za Istočnu i Srednju Europu tvrdi da Crkva u Poljskoj gubi mlade, koji u priličnom broju odlaze u budizam.

Sudionici susreta u Avili

TREĆI DAN

1. Guido Vergauwen: asistent za intelektualni život

Kakvo je intelektualno poslanje u Provincijama? Život za druge u pravom značenju je transcendencija i pravi smisao našega navještanja, govorio je D. Bonhoeffer. Služenje (diakonia) ima prednost pred dijalogom (E. Levinas). Potreba za dijalogom s islamom velika je budućnost za Europu. Priprema se susret Provincijala mediteranskih Provincija, koje žive u dodiru s Islamom.

Fribourg postaje centar za teološki studij i specijalizaciju u dominikanskom Redu. Potrebno je pripremiti strategiju za specijalizacijski studij.

Biblijska škola u Jeruzalemu zahtijeva trajnu nazočnost dominikanskih profesora. Uzrok sadašnje krize je teška politička situacija u Jeruzalemu.

2. Rasprava

a) Francuska skupina raspravljala je o prisutnosti Islama u Europi te ustanovila da je potrebna stalna komisija za odnose s Islamom i ustvrdila da europeizacija islama zahtijeva stručnjake i sposobne sugovornike. Islamski emigranti imaju u Europi svoje političke ambicije i zahtjeve. Postavljaju se pitanja tko je pripremljen i na kakav način možemo biti prisutni u islamskom svijetu. Islamsko pitanje u sjevernoj Africi povezano je s političkom situacijom. Komisija za pravdu i mir u dominikanskom Redu mora reagirati na ponovne prijetnje Sjedinjenih država da će bombardirati Irak.

b) Engleska skupina dala je prijedlog neka se *Espaces* angažira u islamskom svijetu te da Hrvatska dominikanska provincija pošalje u Sarajevo nekog dominikanca koji pozna Islam. Potrebni su specijalisti za istočne religije. Također su naglasili da je suvremena kriza istine i navještanja istine u opasnosti te da upadamo u sentimentalnu teologiju. Engleska vrši pritisak na sveučilište u Oxfordu i Švicarska na Fribourgu da ne žele konfesionalnu teologiju na sveučilištu. U Fribourgu je od 1982. godine pa do danas podijeljeno 110 licencijata (magisterija) i 40 doktorata. Dominikancima se omogućuje studijska stipendija za specijalizaciju.

c) Provincijal Pariške provincije fr. Bruno Cadore želi međusobnu suradnju i obavješćivanje u izdavanju knjiga na međukulturnom području. Izdavačka kuća "Cerf" u Parizu želi napraviti računarsku mrežu za takvu suradnju (internetska stranica). Bio je prijedlog da se omoguće autorska prava istočnim državama za izdavanje knjiga bez dodatnih troškova.

d) Generalni vikar Ukrajine izvještava da u Kijevu postoji Institut za teologiju i izdavačku djelatnost kao odgovor na traženje vjere u Boga u tom dijelu svijeta. U Ukrajini se radi o osiromašenju na vjerskoj i antropološkoj razini, riječ je o tzv. "antropološkoj katastrofi" koja se dogodila za vrijeme komunističkog režima. Kako je žeđ u traženju Boga velika, ljudi se utječu drugim ponudama (sekte, gnosticizam, magija itd.). Imaju 140 studenata različitih kršćanskih Crkava a također i nekrštenih studenata. Imaju deset profesora iz inozemstva i deset Ukrajinaca. Studij je besplatan i uz rad. Predavanja su na ruskom i ukrajinskom jeziku.

3. Angelicum

Stanje Angelicumu se posljednjih godina financijski popravilo. Povećao se broj studenata i izmijenjena je uprava. Potrebno je ojačati englesku i ekumensku sekciju. Najbolja situacija je na Fakultetu za socijalne znanosti i Fakultetu za kanonsko pravo.

fr. Ivan Arzenšek

(prijevod sa slovenskog: fr. Marijan Biškup)

IZ PROVINCIJALATA

27. ožujka 2002. fr. Provincijal potvrdio fr. Damira Šokić za samostanskog lektora splitskog samostana (dopis br. 113./2002.)
7. travnja u svetištu prvog hrvatskog blaženika u Zagrebu (Pešćenica) svečano zatvorena Godina bl. Augustina Kažotića, slavlje predvodio msgr. Josip Božanić
2. svibnja fr. Provincijal potvrdio fr. Franju Šanjek za samostanskog vječnika zagrebačkog samostana (dopis br. 152./2002.)
9. svibnja španjolska Provincija Hispania odobrila molbu fr. Provincijala da prime našeg subrata fr. Marka Bijelić kako bi nastavio studij u Španjolskoj (sa stanom u našem dominikanskom samostanu u gradu Bilbao) i dodijelila mu stipendiju za dvije godine (dopis br. 167./2002.)
21. svibnja fr. Marko Bijelić uspješno položio ispit za svećeničko ređenje (dopis br. 178./2002.)
22. lipnja zaređen za svećenika fr. Marko Bijelić, u dubrovačkoj prvostolnici, biskup zaređitelj msgr. Želimir Puljić

ZAPISNIK XIII. SJEDNICE PROVINCIJSKOG VIJEĆA

Zagreb, 8. travnja 2002.

U radu Vijeća sudjelovali su fr. Ivo Plenković, fr. Stanko Prcela, fr. Marijan Jurčević, fr. Marinko Zadro, fr. Hrvoje Lasić, fr. Tomislav Kraljević, fr. Kristijan D. Raič i provincijal fr. Frano Prcela. Odsutni: fr. Anto Gavrić i fr. Ivan Arzenšek kojega je Provincijal dispensirao.

Nakon Provincijalova pozdrava kraći duhovni nagovor održao je fr. Marijan Jurčević.

1. Pristupilo se čitanju zapisnika s prošle sjednice te je Provincijal predložio dnevni red s kojim su se svi složili.

Podsjetio je također kako već dugo naglašava da je za nesudjelovanje u radu Vijeća potrebno tražiti dispensu, no to se očito ne poštiva.

2. Druga točka dnevnog reda bilo je godišnje izvješće ekonoma Provincije
3. Molba dubrovačkog samostana o uređenju prostora stana za časne sestre koje one trenutačno nemaju, a ujedno bi se uredilo i potkrovlje koje nikad nije bilo korišteno.
4. *Ratio studiorum particularis*

Provincijal je izvjestio Vijećnike o razgovoru s regensom za studij naše Provincije fr. Hrvojem Lasićem kojemu je sugerirao da danas ne bude drugo čitanje RSP-a. Naime, Vijeću nije dostavljen usuglašen tekst sastavljača, stoga je Vijeće odlučilo da komisija kojoj je povjeren taj posao učini svoj posao i dostavi konačnu verziju za drugo čitanje svim vijećnicima 2 ili 3 tjedna prije idućeg Vijeća.

5. Razno

a) Najprije je Provincijal pročitao dopis fr. Pere Juriča iz Klopča u kojem predlaže da se nastavi s gradnjom crkve u Klopču. Vijećnici podržavaju tu ideju, te je određeno da se o nastavku radova brine Ekonomsko vijeće, koje će redovito o tome informirati Provincijala.

b) Provincijal je izvjestio o završetku "Godine bl. Augustina Kažotića".

c) Fr. Marko Bijelić će krajem lipnja biti zaređen za svećenika u Dubrovniku.

d) Duhovne vježbe će biti u dva termina: 17. do 22. lipnja u Bolu te od 16. do 21. rujna u Petrovcama.

e) Povratak u Provinciju fr. Hrvoja Blaško i budućnost naše prisutnosti u Chicagu.

Provincijal je informirao kako još uvijek traje procedura traženja potrebnih civilnih dokumenata od strane fr. Hrvoja kako bi se mogao vratiti u Provinciju.

Provincijal je mišljenja da se naša prisutnost u Chicagu može osigurati i da to treba ažurno učiniti. Poteškoća je kako naći prikladnu subraću. Sestre su izgleda uspješnije u osiguravanju njihove prisutnosti u tom zajedničkom radu.

f) Na idućem Vijeću bi se moglo odlučiti o premještanju Postulature u neku drugu kuću. Provincijal će vidjeti mogućnosti i predložiti Vijeću.

Predloženo je da fr. Hrvoje Lasić, regens studija, ne nekom od idućih Vijeća podnese izvješće o studijskom stanju Provincije.

ZAPISNIK XIV. SJEDNICE PROVINCIJSKOG VIJEĆA

Zagreb 12. srpnja 2002.

Prisutni su bili fr. Ivo Plenković, fr. Marijan Jurčević, fr. Marinko Zadro, fr. Hrvoje Lasić, fr. Ivan Arzenšek, fr. Tomislav Kraljević, fr. Kristijan Dragan Raič i provincijal fr. Frano Prcela. Zbog zdravstvenih razloga Provincijal je od dolaska na ovo Vijeće dispensirao fr. Stanka Prcelu. Razlog nedolaska fr. Ante Gavrića nije mu bio poznat.

Odmah nakon Provincijalova pozdrava duhovni nagovor održao je fr. Ivan Arzenšek te je usvojen dnevni red.

1. Čitanje zapisnika XIII. sjednice Provincijskog vijeća.
2. Projekt samostana i crkve bl. Augustina Kažotića na Peščenici u Zagrebu
O gradnji je izvjestio fr. Marinko Zadro. Naglasio je da se trenutno nalazimo u polovici gradnje, a glavni izvori prihoda su Provincija, naši samostani i sama župa te se od njih očekuje daljnja pomoć.
O brojnim pastoralnim aktivnostima u novoj župi bl. Augustina Kažotića govorio je župnik fr. Tomislav Kraljević.
Konstatirano je da nitko od trojice subraće, koji rade na Peščenici, sebe ne vidi u ulozi glavnog animatora i koordinatora skupljanja financijske pomoći za dovršetak gradnje tog projekta, što je zabrinjavajuća činjenica, te će fr. Provincijal u svezi s tim uskoro poduzeti potrebne korake.
3. Ponuda firme "Erwin Roth d.o.o." iz Splita za kupnju samostana i zemljišta na Lopudu
Odlučeno je da se razgovori nastave.
4. Imenovanje zamjenika učitelja studenata
Zbog mnoštva obveza fr. Alojza Čubelića, učitelja studenata, postulanata i sjemeništara, za podučitelja studenata imenovan fr. Zvonko Knežević.
5. Imenovanje Liturgijske komisije naše Provincije
Već prije je bilo uočeno da liturgija u našoj Provinciji nije na zavidnom nivou, te je odlučeno da se oformi Liturgijska komisija koja bi čim prije dala svojoj braći potrebne sugestije u svezi poboljšanja naše liturgije. Za predsjednika Komisije imenovan je fr. Zvonko Džankić a članovi su fr. Tomislav Kraljević i fr. Damir Šokić.
6. Upitnik iz Kurije o preinakama u KKN 440 i 443
Provincijal je pročitao br. 284 iz Akta Opće skupštine u Providenceu stajalište o braći suradnicima i njihovom aktivnom pravu glasa tj. da mogu birati i biti birani. U toj težnji se nazire i proročki glas da se u Crkvi mnoge službe trebaju povjeriti laicima. Unatoč tome zaključeno je kako mi iz svoje situacije u kojoj nema dovoljno braće suradnika ne možemo dovoljno dobro razumjeti taj problem i ne uviđamo potrebu promjena u KKN br. 440 i 443.
7. Ratio studiorum particularis
Fr. Hrvoje Lasić, fr. Anto Gavrić i fr. Stipe Jurič sastavili su prijedložak RSP. U raspravi su uočeni brojni nedostaci ovog teksta.
Unatoč svim primjedbama tekst RSP je usvojen, a regens studija fr. Hrvoje Lasić treba ga poslati u Generalnu Kuriju u Rim na odobrenje (u prijevodu na jedan od tri službena jezika Reda).

8. Razno

Odlučeno je da se "Posebni fond" Provincije (ca 20.000,- EURa) utroši za gradnju samostana i crkve na Peščenici.

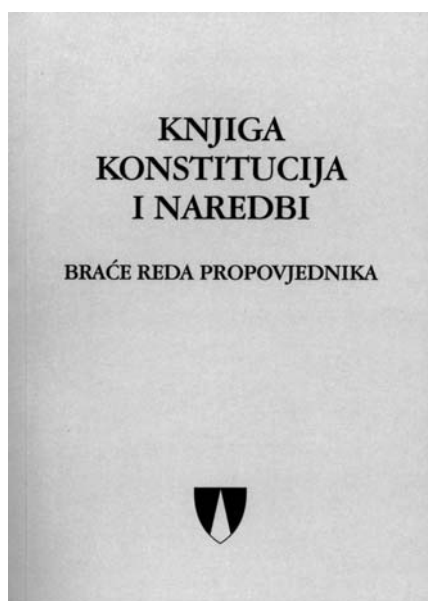
Provincijal je vijećnike izvjestio:

- a) Mlada misa fr. Marka Bijelića bit će u župi sv. Mihovila u mjestu Kapanice kod Orašja, u subotu 10. kolovoza, u 11 sati.
- b) Oblačenje novaka i prvi zavjeti bit će u subotu 24. kolovoza u Dubrovniku.
- c) Studijski tjedan u Dubrovniku održat će se od 1. do 8. rujna.
- d) Duhovne vježbe u Petrovcama bit će od 16. do 21. rujna.
- e) Fr. Manes Zdolšek slavi u Dramlju (25. kolovoza) i u Petrovcama (15. rujna) 40-godišnjicu svećeničkog ređenja.

Zapisničar: fr. Slavko Slišковиć

OBAVIJESTI

- **Novi broj faxes u Petrovcama je: +386/3/7140-301.**
- **Mlada misa fr. Marka Bijelića bit će u subotu 10. kolovoza u župi Sv. Mihovila – Kapanice kod Orašja u 11 sati.**
- **Zavjeti sadašnjih novaka i oblačenje novih bit će u subotu 24. kolovoza u Dubrovniku.**
- **Studijski tjedan za članove Dominikanske obitelji u formaciji u Europi održat će se u Dubrovniku od 1. do 8. rujna 2002., na temu "Ljudska prava, izazov za dominikansko poslanje u Europi".**

- **Knjiga fr. Drage Kolimbatovića "Iz torbe pučkoga misionara" se može naručiti u Provincijalatu po cijeni od 50 Kn.**

- **Tiskana je nova Knjiga konstitucija i naredbi. Može se dobiti besplatno u Provincijalatu.**

NEKI VAŽNIJI TERMINI FR. PROVINCIJALA

14. 3. 2002. ZAGREB: a) u ime redovnika bio u počasnoj straži i sudjelovao u sprovednim obredima za pokojnog kardinala Franju Kuharića, b) predsjedao sjednici Mješovite Komisije za komunikacije i tisak HKVRP i HUVRP.
16. 3. ZAGREB: kratkim teološkim osvrtom sudjelovao u prezentaciji knjige Smrt u slikarstvu, autor D. Popović, u "Mimari".
18. 3. ZAGREB: a) u župnoj crkvi Kraljice sv. krunice sudjelovao na misi za preminulog kardinala Franju Kuharića, b) sastanak s pastoralnim timom novoosnovane župe bl. Augustina Kažotića na zagrebačkoj Peščenici.
19. 3. ZAGREB: prisustvovao na predstavljanju časopisa "Izazov istine" u organizaciji i ostvarenje naše mlade subraće.
20. – 22. 3. BONN / BAD HONNEF: sudjelovao na simpoziju i održao kratko izlaganje, osvrt na studiju "Kršćanske grupe solidarnosti s istočnom Europom" u organizaciji Njemačke biskupske konferencije i Renovabis
28. 3. ZAGREB: sastanak Odbora Godine bl. Augustina Kažotića naše Provincije.
29. 3. ZAGREB: a) održao prigodni nagovor za blagdan Velikog petka za njemačku radio postaju Deutsche Welle, b) predao tri priloga prigodom uskrasnih blagdana (teološki osvrt na uskršno Evanđelje, o datumu Uskrsa i ulozi Jude) za svečani uskrсни broj zagrebačkog Vjesnika.
30. 3. – 1. 4. BILBAO: posjetio dominikansku subraću i dogovorio se sa starješinom tamošnjeg dominikanskog samostana u svezi dolaska fr. Marka Bijelić radi nastavka postdiplomskog studija.
2. – 6. 4. AVILA: sudjelovao na IEOP-susretu europskih dominikanskih provincijala, predstavio dosadašnji tijek projekta Studijskog tjedna i upoznao subraću s ovogodišnjim tematskim i organizacijskim konceptom Tjedna
7. 4. ZAGREB: a) XIII. zasjedanje Provincijskog vijeća, b) održao prigodnu homiliju na misi (naknadne) proslave „imendana" naše Provincije, blagdan Navještenja Blažene Djevice Marije.
13. – 20. 4. SHERBROOKE: održao duhovne vježbe našim sestrama dominikankama.
21. 4. CHICAGO: posjetio našu misiju, predvodio nedjeljno euharistijsko slavlje i propovijedao.
21. – 24. 1. OAKLAND: posjetio hrvatskog dominikanca fr. Janka Žagar i upoznao se s program i organizacijom studija dominikanaca Zapadne američke provincije.
25. – 28. 4. CHICAGO: a) posjetio našu misiji, b) razgovori s časnom majkom s. Katarinom Maglica o budućnosti dominikanske prisutnosti (kako sestara tako i fratara) u

- radu s Hrvatima u Chicagu, c) posjetio američku subraću i prisustvovao na svečanosti dodjele titule „magister in sacra theologia” trojici američke subraće.
7. 5. ZAGREB: prisustvovao na prigodnoj tribini povodom 75. obljetnice povratka dominikanaca u Zagreb.
8. 5. ZAGREB: sudjelovao na svečanom euharistijskom slavlju povodom 75. obljetnice povratka dominikanaca u Zagreb, koje je predvodio naš trećoredac msgr. Marko Culej (biskup varaždinski).
11. – 16. 5. DUBROVNIK: a) razgovori s Učiteljem novaka, priorom i s novacima, b) sudjelovao na proslavi podjele sakramenta krizme u Gružu, biskup podijelitelj msgr. Želimir Puljić, c) razgovarao s gradonačelnicom Dubrovnika, gđjom Dubravkom Šuica, u svezi povrata nacionalizirane imovine, d) dogovarao organizacijske pojedinosti oko ovogodišnjeg Studijskog tjedna.
15. 5. KORČULA: posjetio subraću i razgovarao o aktualnom stanju.
17. 5. SPLIT / TROGIR: a) razgovarao sa subračom u svezi planiranja i poduzimanja nužnih i mogućih koraka gleda gradnje splitskog samostana, b) razgovarao s trogirskom zajednicom i preuzeo moći bl. Augustina Kažotića, koje je nedavno darovao i osobno donio u Trogir biskup lučerski.
23. 5. ZAGREB: predsjedao sjednici Mješovite Komisije za komunikacije i tisak HKVRP i HUVRP.
26. 5. ZAGREB: sudjelovao u proslavi blagdana („Prijenos”) sv. oca Dominika, predvodili braća franjevci s Kaptola.
30. 5. RIJEKA: razgovarao sa subračom o aktualnom stanju i budućnosti rada dominikanaca u Rijeci.
1. 6. ZAGREB: predsjedništvu HKVRP i HUVRP predstavio rad i inicijative Komisije za komunikacije i tisak, koje sam predsjednik.
7. – 8. 6. HAMBURG: a) razgovarao sa subračom o aktualnom stanju i vođenju poslova misije, b) sudjelovao u euharistijskom slavlju podjele sakramenta krizme pri HKM Hamburg.
9. 6. HANNOVER: posjetio subrata i predvodio euharistijsko slavlje i propovijedao na nedjeljnoj misi.
10. 6. DÜSSELDORF: posjetio subraću i održao pripravne dogovore oko organizacije ovogodišnjeg Studijskog tjedna s njemačkim suorganizatorima tog projekta.
14. 6. TRNOVEC BARTOLOVEČKI: predvodio euharistijsko slavlje i uputio prigodnu propovijed povodom sprovoda Anđe Bobaš, majke naše subraće fr. Marka i fr. Ante Bobaš.
18. 6. ZAGREB: sudjelovao na susretu svih biskupa članova HBK i provincijala sa sjedištem u Republici Hrvatskoj na teme „Služba i poslanje redovništva u Hrvatskoj” i „Župe povjerene redovnicima”.
22. 6. DUBROVNIK: prisustvovao na svećeničkom ređenju našeg subrata fr. Marka Bijelić (biskup zareditelj msgr. Želimir Puljić).
23. 6. LOKRUM: predvodio euharistijsko slavlje i propovijedao u župi Lokrum, posjetio ostatke dominikanske prisutnosti na ovom otoku.

25. 6. ZAGREB: sudjelovao u TV-emisiji "Ekumena", diskusija povodom donošenja novog zakona o vjerskim zajednicama, te razgovor o rezultatima prošlogodišnjeg popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj.
27. – 28. 6. MÜNCHEN: posjetio brata Stjepana kojem je tragično smrtno nastradala supruga Milica.
29. 6. – 3. 7. CADENABBIA / KOD MILANA (ITALIJA): sudjelovao na simpoziju na temu "Uloga Crkve i vjerskih zajednica u državi i društvu".
4. – 6. 7. KOŠUTE: prisustvovao sprovodnim obredima pokojne nevjeste Milice (37 godina) i ostao dva dana s majkom, braćom i sestrama.
7. 7. ZAGREB: osobni razgovori orijentacije s postulantima i studentima, zajedničko planiranje narednih koraka njihove formacije.
9. 7. ZAGREB: razgovori s promotorom za zvanja fr. Tomislavom Kraljević i učiteljem postulanata i studenata fr. Alojzom Čubelić.
12. 7. ZAGREB: XIV. zasjedanje Provincijskog vijeća.

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

IZ STUDENTATA

Koliko mi je poznato o sadašnjim članovima studentata i njihovim aktivnostima nije bilo govora u našem Vjesniku.

Do 26. kolovoza 2001. godine, sadašnji đakon fr. Marko Bijelić bio je naš jedini student, a i on u Španjolskoj. Taj dan, nakon jednostavnih zavjeta, bio je svojevrsni "prijelaz" iz novicijatske zajednice u studentsku za nas petoricu. Već spomenuti fr. Marko imao je u listopadu 2001. đakonsko ređenje pa je na neki način već na izlaznim vratima studentata.

Sadašnji članovi su fr. Petar Galić, koji je prije odlaska u novicijat završio drugu godinu na KBF- u i vratio se na treću. Ja sam završio prvu i vratio s na dugu. Tu su i naši brucoshi fr. Benedikt Tihomir, fr. Leopold Nikola i fr. Mihael Mario. U listopadu smo izabrali fr. Mihaela Maria za dekana i dogovorili zajednički dnevni red s postulantima. Glavni naglasak, kao što je i red, stavljen je na studij.

Odmah nakon dolaska u Zagreb aktivno smo se uključili u proslavu "Godine bl. Augustina Kažotića". Sudjelovali smo na predavanjima, izlaganjima, promocijama, tribinama i koncertima organiziranim ovom prigodom.

Na samostanskoj misi 22. prosinca 2001., koju je predvodio provincijal fr. Frano Prcela, sva petorica primili smo službe akolita i lektora. Često imamo prigodu i obavljati te službe, posebice zahvaljujući župniku i kapelanu s Peščenice, fr. Tomislavu i fr. Zvonku. Na taj način se postupno uhodavamo u praktični dio redovničkog i svećeničkog života, koji nas, ako Bog dâ, sutra čeka.

Od naših ostalih aktivnosti valja spomenuti da je nastavljen projekt "Izazova Istine". Bilo je malih poteškoća oko samog izlaska zadnjeg broja pa smo ga u šali prozvali "Izlazov". U Kažotićevoj dvorani imali smo i njegovo predstavljanje, a novi je već u tisku.

Nakon ispitnih rokova u veljači, zajedno s postulantima, bili smo na izletu u Sloveniji. Posjetili smo našu subraću Slovenskog dominikanskog vikarijata. Lijepo su nas primili te upoznali s problemom nedostatka podmlatka. Nadamo se da će i naš dolazak u njihovu sredinu pridonijeti da se netko od mladih Slovenaca odluči krenuti stopama sv. Dominika. Razgovori s Učiteljem i Provincijalom bili su redoviti. Razgovarali smo, kako je i red, o našoj sadašnjosti, ali i budućnosti.

Sredinom svibnja sudjelovali smo na susretu redovničkih bogoslova u Sarajevu. Organizacija je bila vrlo dobra, a uz koristan sadržaj predavanja i diskusija upoznali smo mnoge mlade redovnike iz različitih redova i provincija te razmijenili iskustva svoga tek započetog redovničkog života.

Na kraju valja spomenuti da su predavanja završila. Dok ovo budete čitali, vjerojatno će završiti i drugi, nama puno teži dio godine, ispiti. Vjerujem da će i to biti uspješno pa da ćemo svi krenuti na zasluženi odmor kako bismo još uspješnije započeli novu akademsku godinu.

fr. Mario Jakov Klarić

SUSRET BOGOSLOVA REDOVNIČKIH ZAJEDNICA

Sarajevo, 10. – 12. svibnja 2002.

U posljednjih desetak godina, barem mi se tako čini, intenzivirali su se razni susreti na svim razinama. Naime, svatko osjeća potrebu razgovora s drugim, razmjene ideja i iskustava. Redovito je riječ o skupinama ljudi koji imaju istu ili sličnu interesnu sferu te nastoje poboljšati međusobne odnose i razviti ono što smatraju važnim.

Ovakvi susreti nisu mogli mimoići ni redovnike. Koliko je meni poznato, do sada su održana četiri susreta redovničkih bogoslova, a održavaju se ili bi se trebali redovito organizirati svake dvije godine. Susreti se odnose na redovničke bogoslove iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Prvi susret bio je u Savudriji, drugi u Makarskoj, treći na Krku, i ovaj četvrti u Sarajevu.

Susretu u Sarajevu nazočilo je 150 redovničkih kandidata zajedno sa svojim odgojiteljima. Sudjelovali su isusovci, kapucini, karmelićani, konventualci, salezijancima, franjevci (OFM) iz Mostara, Sarajeva, Splita, Zadra i Zagreba te Trećoredci i mi dominikanci.

Nas dominikanaca je bilo uključeno s učiteljem bogoslova šestorica. Putovali smo zajedno s trojicom kapucina i njihovim učiteljem. U Sarajevo smo stigli oko 17 sati u petak 10. svibnja 2002. Smještaj je organiziran u hotelu "Terme" i na Franjevačkoj teologiji. Mi smo bili u hotelu.

Poslije večere bilo je predstavljanje zajednica. Već tu je pokazana izvrsna organizacija i ništa nije bilo prepušteno slučaju. Nas je predstavio fr. Mihael Mario Tolj. Nakon toga uslijedilo je neformalno druženje u vrtu samostana. Umorni od puta i novih lica pošli smo u hotel na zasluženi odmor.

Sutradan 11. svibnja 2002. nakon doručka i jutarnje molitve nazočili smo predavanju fra Ive Markovića koje je bilo naslovljeno *Postmoderni kontekst dijaloga*. Očito da je u toj sredini riječ dijalog vrlo često u opticaju i da se kao takav pokušava prakticirati. U predavanju je istaknuo nekoliko teza: 1) Iz tradicionalnog konteksta umjetnosti i filozofije dijalog prelazi i u društveni i politički kontekst, u kontekst pomirenja, ekumenizma, interreligijskog dijaloga; 2) Dijalog je komunikacija i interakcija među identitetima. Identitet se sastoji od specifičnih osobina i standarda osobe i zajednice; 3) Identiteti mogu biti više ili manje ksenofobični i apologetični ili otvoreni dinamični razvojni sustavi; 4) Čovjek je bitno dijaloško biće i dijaloški je sav odnos s trojedinim – u sebi dijaloškim Bogom; 5) Odnos religija prema dijalogu razvija se od ekskluzivističke razine (extra ecclesiam nulla salus), preko inkluzivističke – anonimnih kršćana (K. Rahner) stupnjevite pripadnosti (LG 31), do pluralističke pozicije koja na raznim razinama otkriva puteve spasenja.

Nakon rada u skupinama sažetak rada svake pojedine skupine iznio je njezin predstavnik. Poslije svega toga uslijedila su pitanja predavaču te se razvila vrlo zanimljiva rasprava.

Poslije objeda organiziran je turnir u malom nogometu. Pobijedili su franjevci s Kaptola u Zagrebu. Nakon toga bogoslovi su išli u razgledavanje Sarajeva, dok su odgojitelji krenuli svojim putem. Osobno sam ostao u samostanu i tamo upoznao franjevačke studente iz Sarajeva.

Navečer oko 20 sati započela je zabava s roštiljem i skečevima. Zbog blage kiše nismo mogli ostati u vrtu nego smo nastavili druženje u blagovaonici. Ostali smo skoro do ponoći. Odmor smo potražili u hotelu budući nas je sutra čekao povratak u matične redovničke zajednice.

Pri povratku u Zagreb svratili smo u Kraljevu Sutjesku gdje je bila sveta misa koju je predvodio provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Džolan. Kraljeva Sutjeska je kultno mjesto za franjevce u Bosni, ali i cijelu Bosnu. Divili smo se krajoliku, posjetili muzej i slušali o povijesti tog mjesta. Vjernici Kraljeve Sutjeske za sve nas su pripravili objed koji je protekao uz pjesmu i radost zbog ovog susreta. U takvom ozračju vrijeme je brzo prolazilo i uskoro smo morali krenuti prema svojim odredištima. U istom društvu kao i na polasku sretno smo došli u Zagreb u kasnim večernjim satima.

Susret je bio koristan, dobro organiziran i plodonosan na više razina. Meni je posebno bila upečatljiva velika gostoljubivost, plemenitost i dobronamjernost ljudi koji tamo žive. Vidi se da su to ljudi duha i nade, te kao takvi uspijevaju suočiti se s poteškoćama svakodnevice.

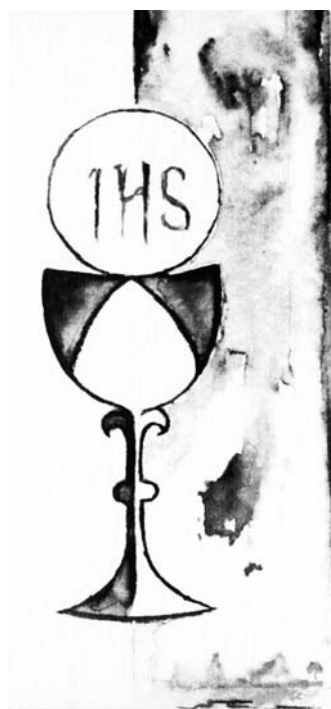
Kao i na prethodnim susretima svima je bilo drago upoznati nove ljude, pokušati ostati u kontaktu i živjeti za iste ideje premda u različitim redovničkim odijelima i na različite načine.

fr. Alojz Čubelić

SVEĆENIČKO REĐENJE FR. MARKA BIJELIĆA

Na put prema Dubrovniku 21. lipnja krenuli smo na samo četiri kotača iz čak tri različita svijeta: jedan kontemplativac koji žvače ovu stvarnost tražeći zadnje uzroke (svih stvari), jedan misionar koji osluškuje bilo svoga ranjenog naroda i kalemi na njegove rane utjehu Radosne vijesti i jedna doktorska duša koja se povremeno uključivala u dijalog učitelja i učenika.

Jutro sparno i toplo, a prazno i čisto nebo nagovještavalo je onu "pasju žegu" koja je nas bogoslove proteklih dana tjerala u "skriveno" podrumske prostorije našeg zagrebačkog samostana, jer se samo tamo u "Kažotiću", kod Tina i drugdje, moglo naći nešto svježine.

Sigurno smo kaskali dok nam nije iznenada počelo drndati u autu. Sumnjali smo na grbavu cestu ili pak strujanje zraka kroz otvoreni prozor dok nam žaruljice nisu proradile na svjetla upozorenja automobila iz suprotnog smjera. Zadnja desna guma "izgorila" je na tom užarenom asfaltu. Stali smo u blizini nekog kafića, što je bilo sudbonosno, jer inače bi naš put bio prekinut (za neko duže vrijeme) u tim ličkim bespućima. Ovako je fr. Vjeko uspio angažirati jednu dobru dušu da nam pokaže (i učini) kako se to dizalicom auto podiže i na osovini kotača postavlja rezervna guma. Do prvog vulkanizera putovali smo tridesetak kilometara. On nam je makinu osposobio za žestoki rally, koji je kasnije Alojzovog rođaka uvjerio da zagrebačka registracija, u tom, sad već graničnom području Imotske krajine, znači samo jedno: "To mora da su oni...Mafija!" I tako smo došli u Dobranje. Alojzova strina pogostila je umorne, gladne i žedne putnike.

Još smo se dva puta osvježili u moru i još jednom omastivši brkove i bradu prešli preko mosta s dva imena i ušli u biser-grad našeg Jadrana, Dubrovnik.

A zašto uopće ovoliki naporni i isprpljujući put začinjjen ipak tolikim radostima? Što nas je uopće potaknulo i dovelo tamo iz naših ispitnih

groznica (iako Alojz kao ispitivač i nema neke groznice, barem mi se nije požalio) ili polja misionarskog rada? Evo razloga našeg vozača:

U Dubrovniku se 22. lipnja 2002. dogodio jedan od najljepših, ako ne i najljepši događaj u životu mladog redovnika ili bogoslova: svećeničko ređenje. Koliko je to velika stvar za njega osobno, toliko je sreća i blagoslov za njegovu redovničku zajednicu ili biskupiju, a tako i za njegove roditelje iz čijeg je krila potekao i za njegovu braću i sestre. Ovog puta, u dubrovačkoj Katedrali, naš subrat fr. Marko Bijelić iz Kopanica u Bosanskoj Posavini, primio je polaganjem ruku dubrovačkog biskupa Želimira Puljića sakrament svetoga reda. Uz njega je bio i jedan kandidat za ređenje Dubrovačke biskupije, đakon Ante Burić.

Svečano misno slavlje započelo je u deset sati i nazočili su brojni svećenici Dubrovačke biskupije, mi, bijeli fratri iz čitave Provincije, naš provincijal fr. Frano Prcela, obitelj i rodbina ređenika, naše sestre dominikanke, Dančanke i drugi vjerni puk.

Nakon svečanih obreda, tijekom kojih mi je oko često zapelo na obitelji našeg Marka koja je s toliko dragosti i ljubavi u očima promatrala svog prvorođenca kojega su Bogu nesebično darovali, uputili smo se prema našem najljepšem i najstarijem prioralnom samostanu i kući novicijata gdje svake godine dolazi nova grupa mladih. Kao što je i Marko došao, tako i oni dolaze s istim idealom u srcu: žele služiti Gospodinu ljubeći svoju subraću u zajednici i živeći svoje predanje Bogu kroz zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva, i kroz to svjedočiti Krista "svijetu" u svojoj svećeničkoj službi. A do svećeničke službe dug je studijski i formacijski put, što zna najbolje naš Marko. Proživio je trenutke radosti i sreće, ali i one pustinjske... Ali, kad čovjek zna "zašto", onda može izdržati i primiti svaki "kako", jer njegov život ima smislenu dimenziju i čovjek nošen Božjim milosrđem kroči i na tlu se vidi trag samo jednog para stopa, onih Božjih.

U samostanskom refektoru uslijedio je svečani ručak, kojega su pripremile sestra Metoda i gospođa Vera, a svuda gdje je nastupila "privacija" ića i pića, brzo je uskakao učitelj Ivo i novaci. Voditelj i animator slavlja bio je fr. Jozo Čirko. Svako malo nalazio je nekog od prisutnih da kaže nekoliko riječi povodom Markova ređenja. Tako je jedan od govornika bio i biskup kotorski msgr. Ilija Janjić, inače Markov zemljak, koji je došao u Dubrovnik zajedno sa svojim tajnikom. Zatim je govorio i naš provincijal fr. Frano, a fr. Drago je zaželio još mladih misionara, njegovih "nasljednika".

Najdirljivije je bilo svjedočanstvo Markova oca koji je rekao da su i on i njegova supruga još pri rođenju, ali neovisno jedno od drugoga, potajice odlučili Bogu Marka prikazati, sa željom da postane njegov svećenik, kao njihov prvorođenac, dok je Markova mlađa sestra zaželjela bratu da bude pravi i svijetli primjer Kristova svećenika. Naš subrat Karlo nije mogao a ne otpjevati nam svoj pravi *evergreen* za ovakve prigode.

Inače, Markov kraj, sela Vidovice i Kopanice, dao je trideset i devet živućih svećenika zajedno s Markom.

fr. Leopold N. Noso

IZLOŽBA SLIKA "PADRE ANASTAZIO"

U dubrovačkoj galeriji "Sebastian" od 6. do 28. lipnja 2002. priređena je samostalna izložba slika fr. Anastazija P. Petrića.

Fr. Anastazio se predstavio s 12 radova, slikanim raznim tehnikama: ulja na platnu i dasci, gvaša, tehnikama akvarela, kombiniranim sredstvima koristeći se prirodnim materijalima itd. Prigodnim govorom izložbu je otvorio dubrovački dogradonačelnik gosp. Frano Matušić. Nakon njega na svoje djelo kratko se osvrnuo i sam autor fr. Anastazio.

Što reći o Petrićevu slikarstvu? Petrićevo slikarstvo je povratak izvorne slikarstvu, s "malo" boja, ali bogatim prikazima. Tematski, izložba je podijeljena u 2 bloka. Prvi se odnosi na figurativnu umjetnost, a prikazuje osobe iz crkvene prošlosti, svete ljude iz Starog i Novog Zavjeta, dok su drugi blok pejzaži odnosno mrtva priroda.

Radi se o nečemu novom u smislu svega onoga od čega je likovna publika možda već pomalo umorna, a što nam se nudilo u prošlom stoljeću. Njegovo slikarstvo je novost, ali ipak dio prošlosti. Dio prošlosti u tom smislu jer prikazuje ljudski lik, popraćen raznim događajima i prikazima kroz stoljeća, sve do danas.

Autor s posebnom predanošću oslikava biblijske motive, Adama i Evu, Kaina i Abela, Magdalenu isposnicu i druge, uspješno im udahnujući sakralnu "svetost", ali i snagu vlastite vizije.

Iz bloka figurativne umjetnosti izdvojio bih dvije Anastazijeve slike:

Slika "Nakon Evine smrti" rađena je starom tehnikom Leonarda da Vincija, bojama stvorenim po vlastitoj želji iz prirodnih materijala. Na njoj je prikazan čovjek, Adam, poslije Evine smrti. Očito usamljen, traži Evu u svemu što se može dotaknuti, u svemu što ga okružuje – vodi, zemlji, zraku – ali ju ne uspijeva pronaći. Adam je okružen šumom, čime umjetnik aludira i na današnjega čovjeka koji je, živeći u "šumi" gradova, sve više izoliran i sam.

"Magdalena isposnica" prikazana je u krik. Kao da želi reći: "Gospodine, uzmi me, više ne mogu živjeti bez tvoje ljubavi". Prema legendi, Magdalena je, pobjegavši u južnu Francusku, kao isposnica i do sedam puta na dan bila uzdizana na nebo i spuštana da okusi ljubav koja je čeka te pokuša nakon svoga života totalne promjene stanja ljubavi još više patiti. Prema starim majstorima Magdalena isposnica prikazana je sa dugim, raspuštenim kosama. Petrićeva Magdalena naslikana je bez kose. Ona je isposnica.

Drugi tematski blok sadrži pejzaže i mrtvu prirodu. Od šest izloženih radova vrijedno je istaknuti pejzaž koji nosi naslov "Nevjera", a rađen je s borovim iglicama, toskanskom zemljom i gvašom.

Fr. Anastazio teži harmoniji. Ne zaboravlja što je čovjek danas, ali u njegov prikaz skladno uvrštava ono povijesno, što je moguće iskoristiti, te vjeruje da su stari majstori, s obzirom na tehnike, imali ono što današnji slikari imaju, tko zna što bi sve činili.

Ova izložba istinski je osvježenje dubrovačkoj, ali i široj likovnoj publici, stoga ju se isplati vidjeti te fr. Anastaziju iskreno čestitati i zaželjeti uspjeh u budućem radu.

fr. Kristijan D. Raič

kultura

kultura@slobodnadalmacija.hr

SLOBODNA
DALMACIJA

Razgovarao Ivica NEVEŠČANIN

Da je general dominikanskog reda **Rajmund iz Capue** 14. lipnja 1396. u Zadru utemeljio Generalno učilište otvorenog tipa i time označio početak visokog školstva u Hrvata, doznali smo prije 12 godina zahvaljujući dvadesetogodišnjem istraživanju dominikanca dr. **Stjepana Krasića**, profesora na Papinskom sveučilištu Sv. Tome Akvinskog u Rimu. Krasić je svoje spoznaje o najstarijem hrvatskom sveučilištu objavio u opsežnoj monografiji izdanoj 1996. gdje potanko objašnjava njegov ustroj i rad sve do zatvaranja od francuskih vlasti 1807. godine. Na Generalnom učilištu se sustavno studirala teologija i filozofija na zasadama učenja Aristotela i sv. Tome Akvinskog, ali i druge discipline, dobivale su se akademske titule bakaleureata i doktorata, bilo je otvoreno za sve, a pohađali su ga studenti i predavači iz cijele ondašnje Europe. Činjenica da je Zadar u 14. stoljeću imao prvo sveučilište posebnu je težinu dobila upravo ovih dana kada je Zadar temeljem odluke Hrvatskog sabora i službeno postao peto hrvatsko sveučilište.

Molim, bez jala

● Kad sam čuo da je Zadr, ne dodijeljeno, nego vraćeno sveučilište, bio sam jedan od najsretnijih ljudi na svijetu - kaže profesor Krasić. - Bez ovog povijesnog čina Hrvatskog sabora vjerujem da bi stvar ostala nedorečena. S ovim i Zadar i moj rad dobivaju krug, uvjeren sam, na ponos cijeloj Hrvatskoj. Jer činjenica da smo već u 14. stoljeću imali sveučilište revalorizira čitavu stariju hrvatsku kulturnu povijest. To ne bi trebalo stvarati jal kao što se, na žalost, događa. Najme, moje je otkriće u određenim akademskim sredinama jednostavno ignorirano i to namjerno zato što misle da se, govoreći u prilog Zadra, nekome skida njegova kruna.

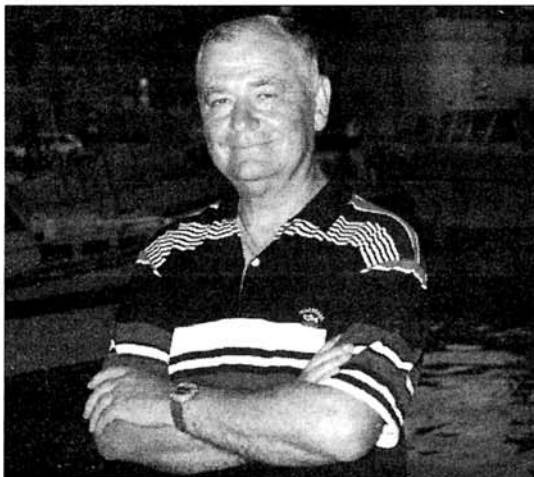
- Kako ste počeli istraživati povijest Generalnog učilišta?

● Trag o prvom hrvatskom sveučilištu našao sam još 1970. godine kad sam radio doktorsku disertaciju u Rimu. Tada sam u jednoj bilješci naveo da je 1396. u Zadru osnovano Generalno učilište dominikanskog reda. Međutim, tada nisam pobliže znao što točno znači Generalno učilište. Istraživati sam počeo u Zadarskom arhivu, nastavio u Rimu i svugdje gdje su me vukli tragovi ili gdje sam naslućivao da bih nešto o tome

RAZGOVOR S dr. **STJEPANOM KRASIĆEM** U POVODU OSNUTKA ZADARSKOG SVEUČILIŠTA

Sveučilište nam je vraćeno, a ne dano

Trag o prvom hrvatskom sveučilištu našao sam još 1970. godine, i tražeći dokumente utrošio dvadeset godina - U zadarsko Generalno učilište dolazili su studenti i predavači iz čitave Europe. Predavanja su bila na latinskom, ali u sjedištu učilišta, u Dominikanskom samostanu, govorilo se i propovijedalo na narodnom jeziku

Dr. Stjepan Krasić: Bio bih presretan kada bih jednog dana kao gostujući profesor mogao predavati u Zadru Snimio Nenad MARČEV

mogao saznati. Ukupno sam samo na traženje dokumenata utrošio 20 godina.

Generalno učilište
- Što je bio ključni dokaz da je u Zadru prije 606 godina postojalo sveučilište?

● Generalno učilište je sinonim najviše obrazovne škole. Ono što mi danas zovemo sveučilištem nekad se zvalo generalno učilište. Pariško se sveučilište u srednjem vijeku zvalo generalno učilište, kao i današnja Sorbona, sveučilišta u Bologni i Padovi. Generalno se zvalo ne zbog toga što su se na njemu podučavale sve znanstvene discipline, nego zato što su na nj svi imali pravo upisa. Znači učilište za sve, a ne sveučilište u duhu današnje hrvatske riječi. Kad sam to shvatio i usporedio s već spomenutim sveučilištima, bilo mi je sasvim jasno da se radi o jednoj krupnoj stvari, da smo i mi u 14. stoljeću imali sveučilište u modernom smislu riječi.

- Koji je status uživalo Generalno učilište u ondašnjoj Europi?

● Generalno učilište je bilo internacionalno sveučilište.

nam je bila ponudila pomoć u prijevodu knjige na jedan od europskih jezika. Do toga, koliko mi je poznato, još nije došlo. Zašto?

Zagubljena pisma

● U pravu ste. Takav je dogovor postignut nakon promocije knjige. Doris Pack je to predložila uz uvjet da joj u tome pomogne i Ministarstvo znanosti kojem je na čelu tada bio dr. Ivica Kostović. Prolazilo je vrijeme no Kostović se više nije javljao. Pisao sam mu u dva navrata u namjeri da ga podsjetim na dogovor, ali odgovor nisam dobio. Napisao sam potom pismo gospođi Pack koja mi je u roku osam dana odgovorila iako nisam bio priložio broj svog faksa. Ona je mjesecima pokušavala stupiti u kontakt s Kostovićem, ali bez uspjeha.

Promjenom vlasti obratio sam se ministru Kraljeviću koji me je nakon uvida u dokumentaciju ministarstva obavijestio da mojih pisama nema nigdje. Osim da mi je u dva navrata isplaćena pozamašna, skoro šestoznamenasta suma. A Krasić niti je kune tražio niti ih je dobio.

- Što mislite o namjeri Zadra da razvija sveučilište departmanskog ili odjelnog tipa?

● To je američki tip tzv. specijaliziranog sveučilišta koje ne ide za tim da bude veliko sveučilište s tisućama studenata i fakultetima u klasičnom smislu riječi. U takvom ustroju svaka katedra može biti jedna vrsta fakulteta. Vjerujem da je to za Zadar vrlo značajno jer će moći ponuditi veliki broj katedri na kojima će se podučavati brojne discipline koje na drugim sveučilištima ne postoje.

- U Zadru ste se zatekli na dan svečane gradske sjednice povodom dobivanja sveučilišta sasvim slučajno. Zar su Vas gradski oci zaboravili pozvati?

● Tražili su me, ali me nisu našli, a za sjednicu nisam znao. Zao mi je zbog toga jer je to značajan datum za Zadar i Hrvatsku. Bio bih sretan kad bih jednog dana kao gostujući profesor mogao predavati na Zadarskom sveučilištu. Bit ću počašćen ako budem mogao i na taj način dati svoj doprinos Zadru i Hrvatskoj.

- Nakon objavljivanja monografije o učilištu 1996. godine njemačka predstavica u Europskom parlamentu Doris Pack

IZ NAŠIH ZAJEDNICA

SPLIT

Iako je prema kalendaru još uvijek proljeće, ljeto je u Splitu zakucalo na velika vrata. To znači da se godišnji vjeronaučni ciklus polako zaokružuje i privodi kraju. Djeca i mladi su odavno primili sakramente Prve pričesti i Krizme, a ovih dana sa završetkom školske godine prestaje i školski vjeronauk. Studentima je vrijeme ispitnih rokova, puno srednjoškolaca se bori za što bolji uspjeh u školi ili pak sprema maturalni ispit, tako da se u zadnje vrijeme više ne čuje žamor u samostanskom prizemlju na koji smo svi već navikli. No, i to je znak da nam je stiglo ljeto!

Od našeg posljednjeg javljanja, za Božić, u našem samostanu se štošta toga dogodilo. No, ovom prilikom bih spomenuo samo nekoliko događaja, iako vjerujem da ste za neke već i sami čuli.

U siječnju fr. Damir je morao na operaciju koljena, koja ga je na neko vrijeme "izbacila iz stroja" samostanskih i župnih obveza. Nakon uspješne rehabilitacije u Makarskoj, nastavio je s radom.

U veljači je u organizaciji "Veritasa – dominikanskog pokreta mladih" te "Pravde i mira" HDP u našoj crkvi održana tribina pod naslovom "Roditeljstvo se može naučiti". Predavač je bila gđa. Đordana Barbarić, defektolog. Tribina je bila vrlo dobro posjećena, a po brojnim pitanjima i diskusijama, može se zaključiti da je bila zanimljiva i aktualna, pa i vrlo uspješna.

U ožujku smo imali izbor priora, a nedugo nakon toga i ostalih samostanskih dužnosnika. Za priora smo izabrali fr. Luku Prcelu, za supriora je izabran fr. Jozo Čirko, za ekonomu je izabran fr. Stanko Prcela, a za samostanskog lektora je izabran fr. Damir Šokić.

Sve samostanske službe su valjano izabrane i od fr. Provincijala potvrđene.

Zajedno s fr. Dragom Kolimatović, fr. Jozo je održao svoje prve pučke misije u župi Lovnica kod Žepča u BiH.

U travnju 2002. bilježimo sudjelovanje mladih iz naše župe na susretu Hrvatske katoličke mladeži u Osijeku. Njih oko 50 pratio je fr. Jozo.

U travnju su podijeljeni i sakramenti Prve pričesti za 55 prvopričesnika i Krizme za 126 krizmanika.

U svibnju je u Sarajevu održan Međunarodni i međureligijski susret mladih, na kojem je sudjelovalo i troje mladih iz naše župe, a na jedan dan im se pridružio i fr. Jozo. Od ostalih zbivanja tijekom svibnja, možda vrijedi spomenuti još vrlo uspješni koncert dječjih zborova "Dominika" i "Marjanskih tića" u našoj crkvi.

U ovo nekoliko dana lipnja svakako valja spomenuti sudjelovanje dječjeg zbora "Dominik" na "Zlatnoj harfi", smotri dječjih crkvenih zborova, koji za svoga nastupa na otoku Murteru, zajedno s fr. Jozom, nisu promakli ni kamerama HRT-a.

Kao jednu zanimljivost spomenuo bih i Prvu neokatekumensku zajednicu "Sv. Dominika", koja se u našoj župi redovito sastaje svakog utorka i subote već godinu i pol.

Na kraju bih želio još napisati kako je u tijeku prikupljanje potrebne dokumentacije kako bi se moglo i službeno otpočeti s pripremama za obnovu ovog samostana, koji ne ispunjava ni uvjete za normalan

život, a kamoli za nekakvu višu organizaciju apostolata i kulturnog djelovanja. Svi znamo kakva nam je administracija pa je stoga suvišno trošiti riječi da i za najosnovnije dokumente treba dosta vremena i živaca. No, važno je da se nešto počelo micati!

Napisah na početku da nam je ljeto zakucalo na vrata, zato svoj braći želimo ugodne praznike. Onima koje put dovede u ove krajeve već sada govorimo: Dobro nam došli!

fr. Damir Šokić

GRUŽ

Nakon dugo vremena opet se javljam(o) iz Gruža. Moram priznati da je pisac ovih redaka još pod dojmom našeg "sayonara" SP u nogometu. Dobro, ako je moja nada i vjera u naše nogometaše isparila kao jutarnja rosa na ovom popodnevnom suncu, to ne znači da je u potpunosti zavladała letargija i razočarenje. Iako je lopta stala, život se nastavlja kotrljati. U stvari, živim(o) tek sada u iščekivanju velikog događaja, kako za mene, tako i za cijelu Provinciju. Naravno, riječ je o mojem svećeničkom ređenju koje će se održati u dubrovačkoj katedrali 22. lipnja 2002. uz Božju pomoć i milost.

Obavljaju se zadnje pripreme za taj događaj i za ono što slijedi nakon toga. Inače, duhovne vježbe sam obavio u Lovranu kraj Rijeke s kandidatima za đakonsko i svećeničko ređenje riječke, zadarske, krčke i pulske biskupije. Duhovne vježbe je vodio o. Zdenko Križić, novoizabrani provincijal karmelićana. Iako sam završio na tim duhovnim vježbama neočekivano jer su u igri bili neki drugi planovi, duhove vježbe su ispale odlično. Svakako da su mi to bile jedne od najboljih duhovnih vježbi. Katkad mi se čini da Duh Sveti stvarno zna "uplesti svoje prste" kad se to najmanje nadamo.

Mnogi me pitaju kako se osjećam, tj. jesam li spreman za ređenje? Dojma sam, što sam bliže danu ređenja, da sve postajem nestrpljiviji i radosniji, ali s druge strane, sve sam svjesniji da je svećenički poziv Božji dar jer me je On pozvao i da taj dar ničim nisam zaslužio. Katkada čovjeku dođe misao da nije dostojan toga jer kao sv. Pavao može se hvaliti samo svojim slabostima.

Jednom sam prijatelju u šali kazao da Bog valjda zna što je htio i što planira sa mnom kad me je pozvao da ga slijedim. U zahvalnosti i prepuštenosti Božjoj volji iščekujem taj dan kojim počinje novo poglavlje u mom životu. Naravno, ovom prigodom vas sve pozivam na mladu misu u mom rodnom selu Kopanice (kraj Orašja u Bosanskoj Posavini) 10. kolovoza da još jednom zahvalimo Bogu za ovaj njegov dar meni, mojoj obitelji i našoj Provinciji.

Gledajući vrijeme zadnjih dana, ljeto je stvarno počelo. Sunce grije, peče i žeže. Stvarno se ne isplati izlaziti na ulicu po ovom suncu. Početak ljeta znači početak priprema za godišnji odmor, ali označuje i kraj bitnih događaja na pastoralnom i apostolskom planu. Hvala Bogu, kao i onima koji su tome doprinijeli, na krizmi i prvoj pričesti koje su prošle u najboljem redu. Sakrament krizme je podijelio dubrovački biskup Želimir Puljić. Također, nakon dugotrajnih priprema i provjera naša župa je dobila novih 7 ministranata koji su svečano primljeni na svečanoj nedjeljnoj misi. Obred se sastojao u tome što su ministranti primali u ruke predmete koji se koriste pri posluživanju kod oltara, kao što su zvonce, svijeće, ampulice s vodom i vinom i dr.

Kao što vidite, proteklo vrijeme je bilo jako aktivno i plodonosno i za samostan i za župu. Dobro, sada ulazimo u jedno mirnije vrijeme, ali to ne znači da će župni i samostanski život potpuno zamrijeti, samo će se malo primiriti.

Za kraj jedna vijest koja bi vas mogla malo osvježiti u ovim vrućim danima. U crkvu smo postavili klima-uređaj, čiji učinci su se već osjetili ovih dana. I zato, ako ne znate kamo ćete na godišnji odmor, preporučujem vam Gruž, jer u našoj crkvi, kao i u samostanu ćete se osjećati ugodno. Može i na zamjenu!!!

Iskreni pozdrav u sv. Dominiku od sestara i braće iz samostan sv. Križa u Gružu. Svima želim lijepe odmomore, stvarno odmorite dušu i tijelo, kako bi na jesen mogli krenuti puni snage, zanosa i oduševljenja u novu apostolsku žetvu.

fr. Marko Bijelić

ZAGREB

Zagrebačka dominikanska zajednica od travnja 2001. pa do travnja 2002. bila je angažirana u proslavi "Godine bl. Augustina Kažotića". Tijekom tog vremena upriličeno je više liturgijskih slavlja i organizirano nekoliko znanstvenih skupova. Koristim ovu prigodu i iskreno zahvaljujem fr. Provincijalu, koji se svestrano zauzeo da se program "Kažotićeve godine" što bolje provede. Na ta zbivanja želim samo podsjetiti jer je o njima bilo govora u našem vjerskom tisku, a koji naša subraća zasigurno pažljivo prate i marljivo čitaju.

Za završetak "Godine bl. Augustina Kažotića" upriličeno je euharistijsko slavlje koje je u nedjelju 7. travnja 2002. u Kažotićevoj crkvi na Peščenici predvodio nadbiskup mons. Josip Božanić. No time posao nije završen, jer treba i dalje ustrajno raditi da naš Blaženik bude i službeno proglašen svetim, što svi zasigurno želimo. "Kažotićeva godina" samo je još jedan od jačih poticaja da se ustraje na putu prema kanonizaciji.

Zagrebački dominikanski samostan, kao najbrojnija i najveća zajednica Provincije, imao je tijekom posljednjih mjeseci, osim svestrane angažiranosti u proslavi "Godine bl. Augustina Kažotića", više vrijednih zbivanja, od kojih ćemo spomenuti samo neke.

Potkraj mjeseca listopada zajednica je izabrala novoga samostanskoga priora, fr. Marijana Biškupa, koji je preuzeo službu 29. listopada 2001.

Na blagdan sv. Alberta Velikoga, 15. studenoga 2001., brat Tomo Vereš otišao je u bolnicu na pretrage i pripremu za operaciju na plućima, koja je obavljena 6. prosinca 2001. u bolnici na Jordanovcu.

U subotu 22. prosinca 2001. mnogopoštovani fr. Frano Prcela, provincijal, podijelio je preko euharistijskoga slavlja u 12,15 u samostanskoj kapeli službe čitača i akolita braći Benediktu Tihomiru Miličeviću, Petru Galiću, Leopoldu Nikoli Nosi, Mihaelu Mariu Tolju i Mariju Jakovu Klariću.

Braća koja rade u župskom pastoralu u božićno su vrijeme (26. 12. 2001.– 5. 1.2002.) revno obavili blagoslov kuća. Cijelog prihoda od blagoslova samostanska zajednica i ovoga puta se velikodušno odrekla u korist izgradnje nove crkve na Peščenici. U vrijeme blagoslova kuća braća koja inače nisu angažirana župskim pastoralom, preuzela su obvezu obavljanja sprovodnih obreda, kako za župu "Kraljice svete krunice" na Koloniji tako i za župu "Bl. Augustina Kažotića" na Peščenici.

U vrijeme održavanja Teološko-pastoralnoga tjedna za svećenike (21. – 24. siječnja 2002.) u samostanu smo ugostili šestero braće iz drugih naših zajednica. Nadam se da su se, prisustvujući spomenutom

znanstvenom skupu, intelektualno i duhovno obogatili i da im to može koristiti u njihovom pastoralnom radu. Bilo bi neophodno i svestrano korisno da što više braće zagrebačkoga samostana, u vidu permanentnoga teološkoga obrazovanja, sudjeluje na teološkim i pastoralnim znanstvenim skupovima koji se održavaju u Zagrebu.

Na blagdan "Zaštite BDM nad dominikanskim redom", 8. svibnja, zagrebačka dominikanska zajednica svečano je proslavila 75. obljetnicu povratka dominikanaca u naš glavni grad. Dan prije proslave u "Kažotičevoj dvorani" je bila upriličena tribina "Dominikanci i Zagreb", na kojoj su sudjelovali Franjo Šanjek, Mladen Kušec i Ivan Iko Mateljan. Na sam dan proslave u 19,00 sati bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je, uz prisustvo velikog broja redovničkih i dijecezanskih svećenika, predvodio mons. Marko Culej, varaždinski biskup i dominikanski trećoredac. Zbor i orkestar "Blaženi Augustin Kažotić" uveličali su misno slavlje izvođenjem Mozartove "Krunidbene mise". Na spomenutom slavlju iz ostalih kuća Provincije sudjelovali su fr. Kristijan Raič, dubrovački prior, fr. Pero Čavar, gruški starješina, fr. Ivan Arzenšek, starješina iz Petrovča, i fr. Manes Zdolšek, rektor petrovske bazilike Majke Božje. Očekivali smo veće zanimanje i brojnije sudjelovanje braće i iz drugih kuća Provincije.

I ove godine smo kao glavnu svečanost sv. o. Dominika slavili blagdan njegov "Prijenosa", u nedjelju 26. svibnja. Misu su, prema drevnom običaju, predvodili i propovijedali braća franjevci s Kaptola. Nakon euharistijskoga slavlja okupili smo se oko zajedničkog bratskog stola u samostanskoj blagovaonici zajedno sa samostanskim suradnicima, prijateljima i znancima.

Istoga smo dana ugostili i grupu slovenskih svećenika, nogometaša momčadi "Pax". U popodnevnom satima bila je "međunarodna" utakmica između "Paxa" i mladih članova zagrebačke dominikanske zajednice. Navečer smo u samostanskoj blagovaonici izmijenili zdravice na slovenskom i hrvatskom. Zanimljivo je spomenuti da "Pax" postoji i nastupa već petnaestak godina. Priopćili su nam svoja iskustva o tom specifičnom načinu prenošenja Radosne vijesti u svijet sporta. Taj "međunarodni" susret organizirao je naš subrat fr. Ivan Vanči Arzenšek, član spomenute momčadi. Slijedeći susret planiran je za mjesec rujan u Sloveniji.

Među novostima iz zagrebačke zajednice smatram zgodnim spomenuti da je fr. Jozo Mrkonjić bio u Hamburgu od 1. do 8. lipnja zbog zdravstvenih razloga. Pratio ga je gosp. Petar Leko, fizioterapeut, koji se i inače brine o zdravlju fr. Joze, te smo bili bez brige znajući da je naš subrat u "sigurnim rukama". Iz razgovora nakon povratka vidjelo se da je sve proteklo u najboljem redu i da su obojica putnika bili zadovoljni svojim boravkom u Njemačkoj.

Zagrebačka dominikanska zajednica brojčano je najveća u Provinciji i odlikuje se širokim spektrom djelatnosti. Osim župskoga apostolata, koji apsorbira priličan broj naših redovnika, braća se bave i drugim vrstama dominikanskoga apostolata. Katehete su u osnovnim školama (Z. Knežević i M. Jagnjić). Četvorica su profesori na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (F. Šanjek, M. Biškup, A. Čubelić i S. Slišković), a jedan na Filozofskom fakultetu D. I. (H. Lasić). Braća profesori izlaganjima su sudjelovali na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima. Objavili su više knjiga i znanstvenih radova. Nastupaju u radio i televizijskim emisijama vjerskim i drugim temama. Osim toga, braća pomažu župnicima, osobito kroz "Došašće" i "Korizmu", propovijedanjem, ispovijedanjem i slavljenjem misa.

U više navrata držali su duhovne vježbe drugim redovničkim zajednicama i propovijedali u pučkim misijama po župama diljem Lijepe naše.

Iz rečenoga se vidi da zagrebačkoj dominikanskoj zajednici nijedna vrsta apostolata nije strana.

Zagrebački samostan poprilično je veliko zdanje, što iziskuje trajnu brigu oko održavanja zgrade. Na samostanskoj skupštini, održanoj 7. studenoga 2001., spomenuto je više stvari koje treba, sukladno našim materijalnim mogućnostima, što prije urediti. Latinska poslovice kaže: "Žuri se polako". Radi toga smo,

imajući pred očima stvarno stanje samostanske zgrade i naše financijske mogućnosti, bili prilično oprezni kod odlučivanja čemu dati prednost. Od planiranih projekata, utvrđenih na prije spomenutoj samostanskoj skupštini, zasad smo ostvarili bar jedan. Za samostansku kapelu, u kojoj molimo časoslov i slavimo svagdanju euharistiju, nabavili smo nove klupe i obojali zidove. Sada se u koru osjećamo nekako ugodnije. Ako nam Gospodin udijeli mir i blagoslov, a Providnost nam bude financijski naklonjena, namjeravamo nastaviti s ostvarenjem naših planova i projekata na uređenju samostana.

Na kraju ovog malo dužeg izvješća lijepi pozdrav braći Provincije.

fr. Marijan Biškup

ZAGREB – PEŠĆENICA

Iznijet ću svoja razmišljanja o vjeronauku (službeni naziv), studentskoj tribini (termin patera Zvonka) ili okruglom stolu mladih (moj doprinos terminologiji) u školskoj godini 2001./2002., održavanog svakog četvrtka od 20 sati u kapelici u Ludinskoj ulici. Ta okupljanja, uglavnom studenata i zaposlenih djevojaka i mladića, najbolje karakterizira dijalog. Nakon predočavanja određene teme uslijedio bi razgovor. Teme su, zahvaljujući maštovitosti i upornosti patera Zvonka, bile raznovrsne, aktualne i pozivajuće na raspravu. Tako smo gledali filmove vjerske ili etičke tematike, slušali o prvokršćanskim katakombama, produbljivali znanje o sv. Ispovijedi, pokušavali shvatiti bombaše-samoubojice, razumijevali fenomen smrti, prepoznavali, u velikoj temi inkvizicije, prisutnost inkvizicijskog načina razmišljanja kroz cijelu povijest čovječanstva (inkvizitor se smatra jedinim čuvarom Istine i ne priznaje drugačije mišljenje) i raspravljali o brojnim drugim zanimljivim temama.

Istaknuo bih i gostovanja profesora Alojza Čubelića koji nas je, na pristupačan i problemski način, uvodio u filozofsko mišljenje (pristajati na filozofiju znači opirati se površnosti svakodnevnoga). Ta su predavanja ostavila jak dojam na mene, još uvijek ih pamtim i ponešto čituckam o spomenutim misliocima.

Kao posebnost naših okupljanja, ističem dan bez teme, tj. kad bi svatko od nazočnih iz ponuđenih papirića izvlačio jedan s nekoliko riječi koje sadrže neko aktualno pitanje. Nakon izvlačenja uslijedilo bi desetominutno izlaganje o vlastitom odnosu prema novinama, televiziji, politici, odnosu Crkve i države i drugim životnim pojavnostima. Izuzetno je zanimljivo iznositi vlastite nepripremljene stavove na zadane teme. Ne moramo o nečemu biti strašno informirani da bi izrekli svoj stav – već snaga razuma zahtijeva naše određenje prema nekoj problematici.

Posebnu toplinu našim susretima daje običaj da svakog zadnjeg četvrtka u mjesecu zajedno slavimo misu te nakon nje, u opuštеноj atmosferi ića i pića, neobvezno razgovaramo i dodatno se upoznajemo i stvaramo zajedništvo grupe.

Studentska tribina ima nenametljivu komponentu učenja i prevladavajuću komponentu razgovaranja. Nakon tridesetominutnog izlaganja, slijedi diskusija o toj temi. Upravo je ta diskusija najveći moj dobitak i razlog redovitog dolaženja. Naučio sam o svim koristima dijaloga, ali i teškoćama koje podrazumijeva. Sugovornik bi morao paziti da poštuje zadanu temu, obraćati pozornost da svi ravnomjerno sudjeluju i dođu do riječi, pokušati razumjeti govornika i znati slušati. U dijalogu je važnije znati i htjeti slušati, nego govoriti. Upravo je to najteže. Vidimo kako izgleda naša politička, društvena i obiteljska dijaloška

praksa. Svatko govori svoje ne želeći razumijevati drugoga. Poželjno je imati različite stavove, ali te osobe ne smiju ostati nepomirljive. Trebaju se nastojati približiti jedno drugome. Bez toga mukotrpnog približavanja drugome nema dijaloga, a izostanak dijaloga glavni je krivac svakovrsnih sukoba, predrasuda i nepravdnosti. Već je 21. stoljeće, a ratovi još uvijek svjedoče o nepostojanju dijaloga. Iluzorno je očekivati da ćemo mi na vjeronauku popraviti situaciju dijaloga, ali ipak radimo male osobne pomake.

Mislim da je najpoželjniji pristup diskusiji da svatko u nekoliko rečenica (4-5) pokuša dati svoj konačni stav što više se držeći zadane teme, a ne u nepreglednim replikama uvjeravati sugovornika kako da ispravnije razumije njegove riječi. Sugovornik treba uspjeti prihvatiti da njegove riječi nisu apsolutna istina niti jedine ispravne, već samo mali doprinos potpunijem – a nikad do kraja potpuno iscrpljenom – razumijevanju. Treba pažljivo čuti tuđe riječi i ne osporavati odmah ono s čim se ne slažemo, već tražiti barem malo slaganja i nastaviti razgovor u tom smjeru, makar dijalog uvijek okrutno sadržava osobinu samoisticanja i ispravljanja drugog. Sve to zahtijeva zaboravljanje sebe i dobronamjerno slušanje. Koliko je teško suspregnuti svoja uvjerenja i emocije uvidio sam u ovim susretima. Zapravo, da nije bilo upornih razgovora kroz ovu godinu dana, ne bi bilo ni moje svijesti o potrebi i mukotrpnosti dijaloga. A prepoznavanje problema je pola puta do cilja. To me je ovaj vjeronauk naučio. Draža mi je ova koncepcija vjeronauka, nego iskustveno-ispovjednička. Svoje najdublje osjećaje nisam spreman olako pred svima dijeliti, oni su stvar moje intime.

Za sljedeću godinu vjeronauku nemam ništa dodavati ili mijenjati. Izbor tema ostavljam pateru Zvonku – dosad je to uspješno radio uvijek zadržavajući zanimljivost kao presudnu za pažnju slušatelja. O svemu možemo razgovarati, meni je bitno da se problematizira. Možda, da u samoj diskusiji pater Zvonko bude moderator usmjeravajući raspravu u okvir teme.

Nedostatak protekle vjeronaučne godine je dolazak relativno malog broja zainteresiranih. Vjerujem da je to za posljedicu ipak imalo bolje upoznavanje i određenu prisnost grupe, a to je trajna vrijednost. Teško je danas okupiti sve mlade pod istu zamisao kad se svi razlikuju po interesima i željama. Koliko smo uopće spremni na dijalog kad se možemo baviti nečim lagodnijim?! Vjerujem da su upravo mladi sa svojom energijom ti koji potiču razgovor, susrete, izmjenu mišljenja te da vjeronauk kao dijalog ima osiguranu budućnost. Nadam se da svojim pisanjem nisam otjerao čitatelje od ovakvog vjeronauka. Vjerujte, puno je zanimljiviji.

Branimir Janković
Student na Filozofskom fakultetu

AKTUALNOSTI

V. STUDIJSKI TJEDAN ZA ČLANOVE DOMINIKANSKE OBITELJI U FORMACIJI U EUROPI u Dominikanskom samostanu i „Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta“

Dubrovnik, 1. – 8. rujna 2002.

organizira

„CENTAR ZA STUDIJ I IZDAVAČKU DJELATNOST“
HRVATSKE DOMINIKANSKE PROVINCIJE

i

„INSTITUT M.-DOMINIQUE CHENU (ESPACES BERLIN)“

u suradnji s

*Asistentom Učitelja reda za intelektualni život
i odgovornima za studij u dominikanskim provincijama
iz Francuske, Belgije, Njemačke, Austrije, Švicarske i Hrvatske*

LJUDSKA PRAVA

Izazov za dominikansko poslanje u Europi

Ljudska prava su vrlo aktualan problem: Unatoč čvrstom ukorijenjenju u službene dokumente – počevši od prvih promišljanja na tu temu od strane Francisca de Vitoria ili Bartoloméa de Las Casas pa sve do političkih i crkvenih proglašenja našeg vremena – praktično ostvarenje ljudskih prava pokazuje se kao vrlo težak pothvat.

Na ovogodišnjem Studijskom tjednu želimo pokušati – polazeći od povijesnih osnova – baciti pogled na problematiku ljudskih prava i aktualne diskusije o njima. Pri tom se pokazuje da navedena tema nije bitna samo s pravnog gledišta nego da očividno ima i teološko značenje. Ljudska prava su izazov za dominikance i njihovo poslanje. To ćemo pokušati pokazati u uzajamnom odnosu teoretskog promišljanja i sagledavanjem praktičnih primjera konkretnog zauzimanja dominikanki i dominikanaca za ljudska prava.

PROGRAM

(Stanje: 1. 7. 2002.)

Nedjelja, 1. rujna 2002.

Dolazak
19.00 Večera

Ponedjeljak, 2. rujna 2002.

7.30 Jutarnja
8.00 – 8.45 Doručak
9.00 Otvaranje Tjedna
fr. Frano Prcela OP (Provincijal Hrvatske dominikanske provincije, Zagreb)
(10.00 *Presse-konferencija*)
10.00 – 11.00 Razgledanje grada i dominikanskog samostana
12.15 Ručak
15.30 – 17.45 Uvod u temu tjedna: Zašto su ljudska prava izazov za nas dominikance
(16.30 – 17.00) i dominikanke
Odmor fr. dr. theol. Thomas Eggenesperger OP (direktor „Espaces-a“, Brüssel, i „Instituta M.-Dominique Chenu“, Berlin)
18.00 Večernja i misa
19.00 Večera
20.00 – 21.00 „Večernji razgovor“: Zauzimanje dominikanaca i dominikanki za pravdu i mir
fr. lic. theol. Pablo Romo Cedano OP (Ex-Promotor za Pravdu i mir, Rim)
Nakon toga: Slobodno vrijeme i vrijeme za kulturu

Utorak, 3. rujna 2002.

7.15 Jutarnja i misa
8.00 – 8.45 Doručak
9.00 – 10.30 Borba Crkve za i protiv ljudskih prava, predstavljeno na primjeru kontroverze između Vinka Paletina OP i Bartoloméa de Las Casasa OP
fr. dr. Franjo Šanjek OP (Profesor Crkvene povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu)
10.30 – 11.00 Odmor
11.00 Moć pod znakom žrtava. Trag Božji u ljudskim pravima.
dr. Hans-Joachim Sander (Profesor Dogmatike na Sveučilištu u Salzburgu)
12.15 Ručak
16.00 – 18.30 Nastavak: Moć pod znakom žrtava (*H.-J. Sander*)
18.45 Večernja
19.00 Večera
Nakon toga: Slobodno vrijeme i vrijeme za kulturu

Srijeda, 4. rujna 2002.

7.15	Jutarnja i misa
8.00 – 8.45	Doručak
9.00 – 12.00 (10.15 – 10.45) Odmor	O utemeljenosti ljudskih prava: Pogledi kroz teološku antropologiju <i>fr. dr. Christian Duquoc OP (Profesor emeritus za dogmatiku na Teološkom fakultetu u Lyonu)</i>
12.15	Ručak
16.30 – 18.30	Nastavak: O utemeljenosti ljudskih prava (<i>Ch. Duquoc</i>)
18.45	Večernja
19.00	Večera
20.00 – 21.00	„Večernji razgovor“: O radu dominikanskog ureda kod Komisije za ljudska prava UN-a u Ženevi <i>sr. Marie-Laure Dénès OP (Suradnica FI/OP, Ženeva)</i>
<i>Nakon toga:</i>	Slobodno vrijeme i vrijeme za kulturu

Četvrtak, 5. rujna 2002.

8.00	Jutarnja
8.20 – 9.00	Doručak
9.00 – 18.00	Izlet
18.45	Večernja
19.00	Večera
<i>Nakon toga:</i>	Slobodno vrijeme i vrijeme za kulturu

Petak, 6. rujna 2002.

7.15	Jutarnja i misa
8.00 – 8.45	Doručak
9.00 – 12.00	Europska karta za ljudska prava <i>fr. dr. Ignace Berten OP (Vice-direktor „Espaces-a“, Brüssel)</i> <i>Michel Hansenne (Član Europ. parlamenta, Strasbourg/Brüssel)</i>
12.15	Ručak
16.30 – 18.30	Nastavak: Europska karta za ljudska prava (<i>I.Berten/M.Hansenne</i>)
18.45	Večernja
19.00	Večera
20.00	Aktualna situacija u jugoistočnoj Europi i pitanje ljudskih prava (<u>Predavanje za javnost!</u>) <i>dr. Erhard Busek (Posebni koordinator Pakta stabilnosti za jugoistočnu Europu, Brüssel – Beč)</i>

Subota, 7. rujna 2002.

7.45	Jutarnja i misa
8.30 – 9.15	Doručak
9.30 – 12.00	Okrugli stol: Ljudska prava – Izazov za dominikansko poslanje. Što to znači konkretno? Uvod & moderacija: <i>fr. dr. Ulrich Engel OP</i> (Direktor „Instituta M.-Dominique Chenu“, Berlin)
12.15	Ručak
16.00 – 16.45	Evaluacija Studijskog tjedna
17.15 – 18.30	Razgovor s <i>Vikarom Učitelja reda fr. Dominique Renouard OP, Rim</i>
18.45	Večernja
19.00	Večera
<i>Nakon toga:</i>	<i>završna rekreacija</i>

Nedjelja, 8. rujna 2002.

7.45	Jutarnja
8.30 – 9.15	Doručak
10.00	Zaključno euharistijsko slavlje: predsjednik Vikar Učitelja reda <i>fr. Dominique Renouard OP</i>
12.15	Ručak

Voditelj Studijskog tjedna: *fr. Frano Prcela, O.P., provincijal*

INFORMACIJE

Liturgija i Objedi: u Dominikanskom samostanu
Predavanja (osim „Večernjih razgovora“): „Međunarodno središte hrvatskih sveučilišta“
Smještaj: Dominikanski samostan, Samostan sestara (Pile)

IZ REDA

PRIVATNA AUDIJENCIJA KOD PAPE IVANA PAVLA II.

Papa Ivan Pavao II. primio je 15. veljače 2002. u svojoj privatnoj biblioteci u privatnu audijenciju Učitelja dominikanskog Reda fr. Carlosa Azpiroza Costu, zajedno sa svim članovima generalnog vijeća. Učitelj Reda je Svetom Ocu predstavio sve članove vijeća te mu zahvalio na poruci koju je bio uputio bivšem Učitelju Reda fr. Timothyju Radcliffu povodom Opće skupštine Reda u Providenceu / Rhode Island (SAD). U kratkom govoru Papa je rekao da je dugo povezan s dominikanskim Redom i u tom se smislu prisjetio davnih godina kada je bio rimski student na Sveučilištu sv. Tome Akvinskog. Nadalje, Sveti Otac je naglasio da je jedna od posebnih zadaća dominikanskog Reda golemi rad na novoj evangelizaciji, jer "samo oni, koji su na bilo koji način iskusili Boga, mogu uvjerljivo o Bogu govoriti". Na kraju je Papa čitavoj Dominikanskoj obitelji udijelio svoj apostolski blagoslov.

PISMO PREDsjedNIKU SAD-a

Dominikanske redovnice uputile su 4. prosinca 2001. sa sastanka o studiju, molitvi i meditaciji u Water Millu (New York), pismo predsjedniku SAD-a u kojemu su iznijele svoja uvjerenja o temeljnim ljudskim pravima, miru i pravednosti. Redovnice ističu da su svjesne strahovitog nasilja koje je 11. rujna 2001. učinjeno Sjedinjenim Američkim Državama i svjetskoj zajednici, ali da ne podržavaju nasilne osvetničke postupke u kojima stradavaju nevini ljudi, kao i zadiranje u neovisnost drugih država, posebno onih na Srednjem Istoku. Osim toga, izrazile su zabrinutost nad činjenicom da su građanima SAD-a pod izgovorom rata ograničena njihova ustavna prava. Prema njihovom mišljenju, bilo bi ispravnije da Amerika ovu situaciju riješi prema načelima pravednosti, opraštanja i milosrđa.

USPJEH DOMINIKANSKOG PORTALA NA INTERNETU

Broj stranica koje su posjećene preko španjolskog portala <http://www.dominicos.org> u studenom 2001. godine prerastao je brojku od pola milijuna. Čini se da je broj posjetitelja navedenog portala realna potvrda onoga što je na Općoj skupštini u Bologni izneseno kao nada: naime, da bi Internet mogao postati pastoralni odgovor na potrebe modernog čovjeka. Španjolci su ovaj uspjeh pripisali svojoj školi teologije, biblijskoj školi, školi velikih religija, kao i uslugama na polju homiletike i duhovnosti.

PROPOVIJED UČITELJA REDA

Tijekom večernje povodom posvećenja samostana sv. Dominika u Bruxellesu 6. veljače 2002., Učitelj Reda je u svojoj propovijedi kazao da on osobno nije Europljanin, ali da potječe od Europljana koji su sanjali o tome da iza sebe ostave Europu koju razdiru građanski i svjetski ratovi. Učitelj Reda se osvrnuo na Lukin izvještaj o silasku Duha Svetoga na učenike. Veličina i značaj toga događaja puno više dolaze do izražaja kada se promatraju njegovi učinci na učenike, nego što bi to bilo vidljivo iz opisa teofanije. Npr., Ivan, o kojemu iz nekoliko mjesta u evanđelju znamo da je bio ksenofobičan (Lk 9, 49; 9, 54), nakon Duhova to više nije. Oganj koji je nekoć htio baciti na Samariju, sada je oganj koji plamti ne da diskriminira ili razdvaja, ne u svrhu etničkog čišćenja ili etike prema ciljevima trenutnih autoriteta, nego da iznutra pročišćava, povezuje i grije. U tom smislu je Učitelj Reda dao svoj osvrt na situaciju u Europi, koja je na putu prema jedinstvu, ali u kojoj se još uvijek događaju nepravde poticane gospodarskim, socijalnim, rasističkim, moralnim, ali i religijskim faktorima. Zato je Učitelj Reda poželio novoj zajednici da svoj poziv žive "tako da propovijedaju evanđelje i na sve zazivaju dar Duha Svetoga, također i na one koji su do jučer bili naši neprijatelji, jer nisu pripadali nama".

OTVORENJE NOVOG STUDIJA FILOZOFIJE TALIJANSKIH DOMINIKANACA

9. veljače 2002. otvoren je novi studij filozofije talijanskih dominikanaca u obnovljenom samostanu sv. Maria della Sanità u Napulju. Predsjedavajući, fr. Renato D'Andrea, podsjetio je na ulogu koju filozofska disciplina igra u izobrazbi mladih te kad je riječ o problemima našeg vremena. Prof. fr. Francesco Compagnoni, rektor Papinskog sveučilišta sv. Tome Akvinskog u Rimu, održao je tom prilikom predavanje pod naslovom "Pravo na slobodu vjere u suvremenoj katoličkoj misli". Tim je događajem učinjen još jedan korak na putu "aggiornamenta" dominikanskih akademskih i obrazovnih struktura u Italiji.

ULOGA DOMINIKANACA U SREDNJEVJEKOVNOJ INKVIZICIJI

Na poziv Dominikanskog povijesnog instituta, službenog centra za istraživanje i publikacije o dominikanskoj povijesti, u Rimu je od 23. do 25. veljače 2002. održan simpozij o srednjovjekovnoj inkviziciji. Na simpoziju je sudjelovalo pedesetak međunarodnih stručnjaka za srednjovjekovnu inkviziciju, kojima je cilj bio istražiti u kojoj su mjeri članovi dominikanskog Reda u prošlosti, posebno u prvih dvjesto godina inkvizicije, bili upleteni u nepravde koje je počinila ta institucija. Ovaj je simpozij bio zamišljen kao prvi od četiri takve konferencije. Među ostalim, predstavljena je i opsežna dokazna građa za negodovanje koje je postojalo među dominikancima prema očitim ekscesima nekih Redu pripadajućih inkvizitora. Simpozij je, osim toga, pokazao da je potrebno još mnogo rada da bi se razmrsilo ovo kompleksno poglavlje povijesti.

"ONKRAJ GRANICA"¹

Razmišljanja o dominikanskoj tituli "Magister in sacra theologia"

"Učitelj svete teologije" u Srednjem vijeku je bio sveučilišni profesor teologije na najvišoj razini: "učitelj" ovdje znači profesor, dok "sveta teologija" označava različita područja refleksije o kršćanstvu. Danas, kao što je bio slučaj i nekoliko stoljeća prije, "Sacrae Theologiae Magister" (STM), jest počasni naslov koji dodjeljuje dominikanski Red, akademski stupanj kojim se odaje priznanje članovima Reda braće propovjednika.

Poput većine počasnih titula ne znači **ništa** – a znači **sve**!

Znači ništa jer te neće niti osposobiti ni unaprijediti u američkom akademskom položaju. Znači sve, jer je to znak poštovanja u dominikanskom Redu širom svijeta; to je potvrda uloge uma u životnosti kršćanske vjere, slavljenička vježba u dominikanskom zajedničkom životu.

To je stupanj u teologiji, i zato u našem svjetovnom američkom društvu ne znači ništa. U SAD-u, vjera i religija su privatni poslovi, neprovjerivi i neplodni, uglavnom ništa.

Ali za one koji vjeruju, ovaj studij vjere znači sve. On ispovijeda da je Božja objava stvarna, da istina i milost u Isusu Kristu nisu samo predmeti za knjiško istraživanje nego punina, ljudska i božanska stvarnost.

* * *

...Ovaj događaj predstavlja tri događaja: trenutak u zajednici, zbor škole, očitovanje teologije.

U dominikanskoj "školi" nema straha od sadašnjosti ili budućnosti. U našem "magisteriju" nema častohleplja, nema straha ni doktrinarne kontrole. U našoj "akademiji" nema sebične naobrazbe; nema traganja za izvornošću koja je zapravo beznačajna; nema očajnog stvaralaštva koje proizvodi bizarni revizionizam u kojem se zahtjeva da je Jane Austen bila diler droge ili da se Wolfgang Amadeus Mozart pojavljuje kao histerični tinejdžer s Malibua.

Naša svečanost ovog poslijepodneva proslavlja dominikanski intelektualni život.

Naša intelektualna tradicija sadrži spontanost i raznolikost. Spontanost ovih triju učitelja, čak i uz određeni manjak organizacije i planiranja u njihovim zanimanjima, pokazuje slobodu dominikanskog intelektualnog duha. Veliki povjesničar M.-D. Chenu često je govorio o "svetoj znatiželji". Svatko ima tu karizmu.

Sloboda Reda proizvodi mnoštvo duhovnosti – Tomu i Eckharta, Katarinu Sijensku i Bartolomea de Las Casasa, Vincenta de Contenson i Reginalda Garrigue-Lagrangea, Yvesa Congara i Edwarda Schillebeckxa.

Naša intelektualna tradicija potvrđuje osobu: radost postanka slikom Božjom preko uma i slobode, individualnost svakoga od milijardi stvorenih ljudskih života i pozvanih na trojstveni život, dostojanstvo biti istinskim zastupnikom života i društva.

¹ Odlomci iz govora održanog na dodjeli titule Učitelja svete teologije trojici subraće u River Forestu, u nedjelju 28. travnja 2002. godine

Svaka osoba prima posebno Božje prijateljstvo, novi život milosti, ne postajući egocentričnim ili kompulzivnim, ne preko religijske bižuterije, nego preko vjere i ljubavi.

Ovaj susret ljudskoga i božanskog u Isusu i svakome od nas, doziva u pamet, kako Toma Akvinski kaže, da je ljudska osoba poput obzora na kojem se susreću zemaljsko i nebesko; kako protestantski teolog Paul Tillich primjećuje da mi kulturalno i apostolski neizbježno živimo na granici.

* * *

Mi danas živimo u vremenu fundamentalizama: ovi fundamentalizmi protežu se od pustinjaka iz Idahoa koji sjedi u svojoj kolibi okružen zastavama i puškama do sektaša sa Srednjeg istoka s isključujućim javnim obredima ili s rasprskavajućim bombama. Dominikanski Red je oprečan fundamentalizmu. Naša intelektualna tradicija je rođena iz različitih kultura i različitih vremena, protežući se od Portugala do Armenije, od Kijeva do Lagosa. Dominikanci su proživjeli i oblikovali previše povijesti da bi se prikačili na nekakav religijski hir od jučer ili danas. Dominikanci shvaćaju ono što je njemački romanopisac Thomas Mann mislio kad je napisao: "Ne može se razumjeti što je novo i svježe bez poznavanja tradicije; u isto vrijeme, ljubav prema starome ostat će neautentičnom i sterilnom ako netko sebe samoga isključi iz novoga, odvoji sebe samoga od one nove dinamike koja među nama izranja s povijesnom nužnosti".² Novo dolazi htjeli mi to ili ne. Naš intelektualni život nakon Dominika bio je isuviše bogat i raznolik da bi se uvjerali kako je Bog smješten u otrcane fraze (klišeje) i odjeću. M.-D. Chenu je rekao: "Ekonomija spasenja događa se u povijesti... Ljudski napredak je povezan s trajnim utjelovljenjem, a to utjelovljenje nikad ne ostaje izvanjsko prema društvu. Milost je društvena isto kao što čovječnost postaje mistično tijelo Kristovo".³ Povijest je najveći neprijatelj fundamentalizma.

Svaki fundamentalizam ima privatnog boga, apsolutno malenog, neki predmet u kojem su smješteni magija ili spasenje. Toma Akvinski i Učitelj Eckhart poznaju samo dvije konačnice: ljudsku osobu i život Trojstva. Naše ja i Božje ja su apsolutni. Oni se susreću svakog trenutka, svakoga dana. Akvinac to mjesto susreta Boga i nas samih naziva "kraljevstvo Evandjelja" (*lex evangelica*), to jest, najosnovnija stvarnost o kojoj je Isus govorio. U tom kraljevstvu Duh Sveti nudi nam "mnogo bogatiji život" (Evandjelje po Ivanu), i "kraljevstvo Božje" (Evandjelje po Mateju).

Sve se ovo suprotstavlja fundamentalizmima koji se dokazuju na svetim mjestima s bombama, fundamentalizmima koji se nadaju koristiti prividnim odlikovanjima, pogrešnim vizijama, latinskim aksiomom kao magijskim talismanom. Svaki fundamentalizam jest let prema nekoj religiji stvari, let u štovanje "svetoga goveda". Taj let također bježi od dva izazova: mišljenja i rada.

* * *

...Došlo se do nove, važne granice: linije stoljeća koja je također linija novog milenija. Čini se da Crkva danas doseže s nesigurnošću tu novu vremensku granicu; nedostaje usmjerenja i nadahnuća. Nelagodnost se spustila na Crkvu, nelagodnost željena od nekoga. Pontifikat koji je započeo s mnogo nadanja završava s mnogo bolesti. Pitanja stara deset-dvadeset godina i dalje su među nama: pravilna moralna teologija o obiteljskom životu i novim bioetičkim pitanjima, uloga biskupa u mjesnoj i općoj Crkvi, povećanje broja katoličkih župa i nestašica svećenika, zahtjev za primjerenim propovijedanjem i uključivanjem u liturgiju, prisutnost Evandjelja u naporima i razvitku društava, žene u crkvenim

² Thomas Mann, Doktor Faustus, pogl. 28, Frankfurt/Main, 1963., str. 297.

³ M.-D. Chenu, La liberté de la Mission u: O. de la Brosse, Le Père Chenu. La liberté dans la foi, Paris, 1969., str. 129.

službama, mnoge religije čovječanstva unutar kojih je spasenje nekako usredotočeno na Krista. Ova carstva vjere i misli su još uvijek s nama. Ona ne mogu biti trajno prigušena; to nisu pitanja prošlosti nego stvari koje se tiču svakog katolika – na osobit način na stotine mladih muškaraca i žena koji će diplomirati u idućem mjesecu na 240 katoličkih koledža i sveučilišta. Oni traže župnu zajednicu, Crkvu s nešto životnosti. Oni će je pronaći ili će otići – ne iz vjere nego iz Crkve.

Milost je danas u društvu i u religiji zasjenjena: zasjenjuje je crkvena teatralnost ili je izrugana nasiljem. Religija je pokvarena častohlepljem, služba je postala sramotna nemoralnošću. Ova pitanja čim se spomenu budu ugušena. Ugušivanje uvijek potječe od šoka i promjene.

Mi smo na rubu, na granici, još jednom. Kao i 1960., 1970. ili 1980. mi se čudimo; tek malo provirimo u ono što se nalazi ispred. Tijekom gotovo 800 godina dominikanski Red je ovu situaciju unaprijed proživljavao. Dominikansko poštovanje prema istini uma, prema realnosti kozmosa i prema dostojanstvu pojedinaca jesu naše temeljno usmjerenje i može pomoći teolozima, svećenicima i sestrama te velikom broju crkvenih laičkih službenika da krenu naprijed.

Mi imamo neizmjerne resurse u Crkvi i u Redu: ljude i škole, intelektualne tradicije i samopožrtvovnu energiju, knjige i časopise, vjesnike i web-stranice. Imamo naše iskustvo i naše ideje. Chenu je uskliknuo: "Ti možeš reći da kada nešto novo počinje, kada se stvari počinju mijesati i prevrtati, da je tada teolog naj-sretniji. Kao posebna mogućnost dano je motriti Riječ Božju na djelu u povijesti. 'Sadašnjost' Riječi Božje potresa svijet."⁴

Na ovom radosnom slavlju potiču nas učitelji svete teologije. Potiču nas dominikanci širom svijeta, tisuće članova Dominikanske obitelji koji propovijedaju i služe Evandjelju. Oni nas gone da pronađemo energiju i maštu kako bi mogli dotaći srca muškaraca i žena bilo u Madisonu, La Pazu, Chicagu ili Dubrovniku. Duh Sveti goni nas da razmišljamo i molimo, da studiramo i da se nadamo, da ostavimo iza sebe zastrašujuće zidove, da budemo kadri predstaviti slike stvarnosti vjerodostojnog Krista i vjernog kršćanina.

* * *

Za nekoga u Americi, sav naš kršćanski govor ovog poslijepodneva je bez ikakve vrijednosti: nije o onome što je vrijedno i mjerljivo; nije o elektronskim izmjenama podataka i novčanim kreditima. Zato mora biti *ništa*.

Ali za kršćane, naša vjera, iako tajanstvena, jest uzvišeno znanje. I, budući da je kraljevstvo Božje stvaran svijet, ono što nas poučava Isus, jest *sve*.

Thomas F. O'Meara, O.P., S.T.M.
(prijevod s engleskog: fr. Dominik Ivan Čelić)

⁴ B. Reilly, Marie-Dominique Chenu: "We've Got to Get Rid of the Magic".

DVJESTOTA GODIŠNJICA ROĐENJA FR. HENRI-DOMINIQUE LACORDAIREA

Henri-Dominiqu Lacordaire rođen je 12. svibnja 1802. u Recey-sur-Ource, Côte-d'Or, u Francuskoj. Umro je u Sorèzeu, Tarn, 21. studenog 1861.

Za svoje suvremenike Henri Lacordaire je bio glasoviti predstavnik katoličkog propovijedanja, u vremenu kad je govorničko umijeće, profano i religiozno, uživalo veliki ugled. Danas povjesničari religiozne misli u njemu najprije vide jednog od vođa katoličkih liberala, koji su za Crkvu tražili slobodu koju je steklo civilno društvo nakon Francuske revolucije, te obnovitelja Reda braće propovjednika, zvanih dominikanaca, zabranjenih 1790. Svećenik, novinar, odgajatelj, nakratko i saborski zastupnik, akademik, Lacordaire je jedna od važnijih osoba koja je pridonijela, svojim talentom i originalnošću, susretu katolicizma i društva XIX. stoljeća.

Potičući iz provincijske buržoazije, Lacordaire je religiozni odgoj primio od svoje majke. Međutim, izgubio je vjeru i nije je pronašao sve do svoje dvadeset druge godine, nakon studija prava u Dijonu, te početka odvjetničke karijere u Parizu.

Godine 1824. ulazi u bogosloviju, a 1827. je zaređen za svećenika. Ispovjednik je u jednom samostanu i u koledžu Henri IV. u Parizu. Nakon revolucije 1830. postaje jedan od glavnih suradnika katoličkog dnevnika "L'Avenir", s Lamennaisom i mladim Montalembertom. S njima, kao i drugima, organizira Generalni zavod za obranu vjerske slobode i želi promicati slobodu poučavanja.

Obrana separacije Crkve i države od strane katoličkih liberala uznemirila je rimske autoritete koji osuđuju ideje L'Avenira. Odijelivši se od Lamennaisa koji odbija prihvatiti tu odluku, Lacordaire zadržava svoje liberalno opredjeljenje, siguran kako se ono ni u čemu ne suprotstavlja katolicizmu. Zadužen od pariškog nadbiskupa za Konferencije u katedrali Notre-Dame, kako bi širokoj publici izložio istine vjere, postigao je vrijedan uspjeh, ali se nakon toga povlači u Rim.

Tu je i dozrijela ideja o ponovnoj uspostavi dominikanaca u Francuskoj, koji su bili zabranjeni. Predstavka koju je Lacordaire uputio "svojoj zemlji" u ožujku 1839. ponajprije je obrambeni govor za slobodu redovništva u Državi, tražeći za redovnike civilno pravo udruživanja. Primivši dominikanski habit u Rimu 9. travnja 1839., pod imenom Henri-Dominique vraća se u Francusku i utemeljuje dominikanske samostane, počevši od Nancya (1843.). Među njegovim prvim drugovima nalazi se nekoliko mladića koji dolaze iz Buchezova socijalizma, uglavnom umjetnika.

Nakon revolucije 1848. Lacordaire pokreće novi časopis "L'Ere nouvelle", te u Marseilleu biva izabran za zastupnika. Sudjeluje u radu konstituiranja Skupštine, ali gotovo u isto vrijeme (17. svibnja 1848.) podnosi ostavku. Nakon 2. prosinca 1851. povlači se iz svih javnih poslova i ponajprije se posvećuje odgoju mladeži u koledžu u Oullinsu kod Lyona te u Sorèzeu, gdje će i umrijeti, samo nekoliko mjeseci nakon što je primljen u Akademiju na mjesto Tocquevillea, kojemu je i održao posmrtno slovo.

Nepopravljivi liberal i pokoran redovnik, kako se sam volio definirati, Lacordaire je jedan od preteča modernog katolicizma.

fr. Guy Bedouelle
(prijevod s francuskoga: Ur.)

POSEBNI PRILOG

NAJMLAĐI OD PRVE PETORICE - FR. ALFONS ETEROVIĆ *Povodom jubileja naše zagrebačke zajednice*

Ove godine naša zagrebačka zajednica u Kontakovoj 1 slavi 75. obljetnicu, i to 8. svibnja blagoslova nove kapele i samostana, a 10. svibnja uspostave prve redovničke zajednice.

Njezini su prvi članovi bili fr. Markolin Knego, fr. Vicko Bodlović, fr. Antonin Zaninović, fr. Alfons Eterović i brat suradnik fr. Česlav Hoblaj. Najstariji među njima, fr. Markolin Knego bio je imenovan prvim starješinom.

Ovdje se osvrćem samo na jednoga od njih, i to najmlađega, fr. Alfonsa Eterovića, jer sam jedino njega pobliže poznao i s njime bio povezan prisnim, rekao bih sinovskim vezama.

Uvelike sam se poslužio nekrologom što ga je napisao naš fr. Augustin Pavlović, a donosim i svjedočanstva neke naše subraće i naših sestara, ali najviše njegove bratične gđice Nede Eterović. A da neki čitatelj, u donošenju svog suda o fr. Alfonsu kao redovniku, ne bi bio uvjetovan mojim daljnjim izlaganjem, najprije ukratko iznosim što II. Vatikanski sabor govori općenito o redovničkom pozivu. Istom onda donosim svoja saznanja o stavu što ga je fr. Alfons zauzimao prema asignacijama, prema svakoj službi koja mu je bila povjerene, o njegovu odnosu prema subraći, kao i o njegovu sučeljavanju sa starošću, bolešću i smrti.

Tko je idealan redovnik?

U Rimskoj je Crkvi još uvijek na snazi pravilo po kojem redovnici postaju punopravnim članovima svoje zajednice tek onda kad u njoj polože doživotne zavjete. Ali time što postaju punopravnim članovima, ne znači da su "ipso facto" i idealni redovnici! Kad bi to bilo tako, ne bi II. vatikanski koncil smatrao potrebnim preporučiti u konstituciji "Lumen gentium": "Neka redovnici brižno nastoje da... svakim danom sve bolje odražavaju Krista i vjernicima i nevjernicima" (LG 46). Na temelju ove koncilске preporuke s pravom možemo zaključiti da su pojedini redovnici toliko idealniji koliko savršenije odražavaju Krista, živeći dosljedno svoje zavjete. A jer isti Koncil u dekretu "Perfectae caritatis" izjavljuje da je "Krist – čist i siromašan – po poslušnosti do smrti na križu spasio i posvetio sve ljude" (PC1), očito daje prednost zavjetu poslušnosti i određuje ga normom bez koje ne može biti govora o idealnom redovniku. U svijetlu ovih koncilskih natuknica, tko god je poznao našeg fr. Alfonsa lako će stvoriti svoj sud o njemu kao redovniku.

Stav fr. Alfonsa prema asignacijama

Naš je otac Alfons za svog svećeničkog života primio ništa manje nego dvanaest asignacija. Pitam se: kakav je stav zauzimao prema njima?

Kažu da redovnici redovito bez problema prihvaćaju svoju prvu asignaciju, dok im vrlo teško pada kad premještaj uslijedi poslije nego što počnu uočavati plodove svoga rada. Takve asignacije najčešće doživljavaju kao nepravde koje se nanose ne samo njima nego još više i samom Božjem narodu. Ocu Alfonsu je baš prva asignacija morala biti najteža. Prosudite sami!

Godine 1920. bio je poslan u Rim da se na Angelicum, po završetku redovitih studija, posveti istočnom pitanju. Međutim, 1923. godine, neposredno poslije mlade mise, dobije asignaciju za samostan u Splitu, uz obrazloženje: "potreban si u Provinciji". Doduše, ovakav postupak u ono vrijeme nije bio rijetkost. Ali, dok je bilo i dok danas ima onih koji se zbog sličnih postupaka smatraju nesretnima i to neprestano spočitavaju svojim starješinama, dotle iz usta fr. Alfonsa nikada nisam čuo riječ negodovanja, a još manje optužbe zbog ovog premještaja.

A kako se odnosio prema onim drugim asignacijama koje redovito teško padaju svim redovnicima? U novoosnovanom zagrebačkom samostanu naš se fr. Alfons prihvaća apostolskog djelovanja sa svim žarom svoje mladenačke duše. Osniva, jedno za drugim, nekoliko kulturno-prosvjetnih društava. U međuvremenu državne vlasti zabranjuju upis u takva društva svim đacima pučke i srednje škole. Oca Alfonsa to nije obeshrabrilo; on ih dokida, ali odmah uspostavlja nova, dajući im posve vjerska obilježja. Uz to predaje vjeronauk u osnovnoj školi na Borongaju, zatim u Jakićevoj, a kasnije i u šegrtskoj na Lašćini.

Kad je odlučio osnovati "Mlade kruničare", u Italiji nekoliko mjeseci proučava dobre i loše strane te mlade organizacije, pa tek potom pristupa njezinom utemeljenju u Zagrebu.

Uglavnom, kad je već cijela "Željezničarska kolonija" brujala od njegova apostolskog rada, stiže našoj Provinciji u kanonski pohod učitelj Reda fr. Martin Gillet i određuje fr. Alfonsa za učitelja klerika u Dubrovniku. Iako su tada mnogi članovi spomenutih društava molili i o. Provincijala i Učitelja Reda da ostave fr. Alfonsa u Zagrebu, on je, dosljedan svom uvjerenju, spremno i bez odgađanja oputovao za Dubrovnik. S najvećim žarom prihvatio se svoje nove, učiteljske službe, gdje mu je, nakon godinu dana, bila povjerena i služba učitelja novaka. O ovoj je vrlo bitna izjava našeg fr. Kerubina Mekjavića, kojemu je fr. Alfons bio tri mjeseca učiteljem u novicijatu: "Što god je tražio od nas, to je i sam vršio zajedno s nama". A kad je nakon pet godina učiteljevanja bio premješten u Resnik, po svjedočanstvu istog fr. Kerubina, "na oproštaju je bilo i suza".

Odnos fr. Alfonsa prema radu i povjerenim dužnostima

Narodna poslovice "Ne radi ono što voliš, nego voli ono što radiš" doista je zrcalo u kojem se odražava stav našeg fr. Alfonsa prema svakom poslu koji mu je bio povjeren. S toliko ga je ljubavi obavljao da se činilo kao da mu je to glavno i jedino životno zanimanje. Ipak, uvijek je davao prednost onome što je duhovno pred onim što je materijalno. Tako za prvog i drugog boravka u Resniku, jer je bio imenovan ne samo vikarom te kuće, nego i župnikom te župe, poduzima što god je u njegovoj moći da njezine župljane, poznate po vjerskom indiferentizmu, privede natrag Bogu.

Kao vikaru kuće bilo mu je povjereno da na župskom imanju pokrene gospodarstvo, koje bi, s vremenom, moglo opskrbljivati samostansku zajednicu naših novaka i klerika u Dubrovniku. U poljodjelstvo se nije mnogo razumio, ali kroz savjetovanje s iskusnima, a još više kroz knjige koje je "Društvo sv. Jeronima" tiskalo za poljodjelce, u kratko je vrijeme postigao nevjerojatne uspjehe. Dovoljno je spomenuti da je osim brojne stoke, prasadi i peradi, tog osnovnog preduvjeta svakog gospodarstva, već bio podigao dva golema silosa, nabavio vršalicu i mnoge strojeve nužno potrebne za napredno gospodarstvo.

Ali, rat je već bio na pomolu. Po danu su obilazili odredi sad njemačke, sad hrvatske vojske, jer su znali da po noći partizani vršljaju unaokolo. Tako je opasnost po život prijetila i danju i noću, i s jedne i s druge strane. Svjestan ozbiljnosti situacije fr. Alfons je uvelike računao s Božjom pomoći. Nastojao je da moljenju svagdanje krunice sudjeluju također i radnici koji su bili nastanjeni u župnom dvoru. A kad je u svibnju 1945. propala NDH i vlast preuzeli komunisti, u najkraćem roku potpuno su opljačkali cijelo gospodarstvo. Fr. Alfons je kasnije znao reći da ne bi ni za čim žalio, kad bi znao da se barem koji župljanin obratio Bogu.

Kad je 1957. i po četvrti put bio premješten u Zagreb, bilo mu je povjereno da nadzire radove oko preinake naše ondašnje kapele u vidu njezinog povećanja i ljepše unutrašnjosti. Stručni nadzor bio je povjeren uvaženom inženjeru gosp. Mladenu Fučiću, kojemu je u ono vrijeme zagrebački Kaptol povjeravao sve svoje građevinske zahvate. Ali zbog njegove pretjerane pedantnosti, koja je zasigurno bila potencirana sviješću da nadzire radove za koje samostan nije imao građevinske dozvole, radovi su se otezali u nedogled. Zato je fr. Alfons, u suglasnosti s ondašnjim priorom fr. Aurelijem Steinom, čitav zahvat preuzeo u svoje ruke i na svoju vlastitu odgovornost. U pozamašnim poslovima oduzimanja jednog dijela samostana za prezbiterij, u njegovu popločavanju bračkim kamenom, u postavljanju novog oltara s prekrasnim postoljem od crno-bijelog mramora, kao i u otvaranju novog ulaza u crkvu iz Županove ulice, fr. Alfons je radio kao crnac. Međutim, svjestan svog prvotnog poziva, nikada zbog tih radova nije zanemarivao zajedničko moljenje časoslova niti svoje ostale duhovne obveze.

Usljedila je i predzadnja asignacija fr. Alfonsa u Korčulu 1959. godine i to za vikara u našem samostanu i za duhovnika naših sestara u njihovoj matičnoj kući. I tu mu je bila važnija duhovna od materijalne obnove. O njegovoj skrbi za duhovni napredak naših sestara najrječitije govori činjenica da ga se još uvijek rado sjećaju sestre koje su u ono vrijeme bile u Korčuli. A kad su se nakon osam i pol godina od njega opraštale, znajući za njegovu ljubav prema Gospinom ružariju, darovale su mu prekrasnu krunicu i sliku Majke Božje, a na njezinoj poledini napisale: "Na podnožju naše nebeske Majke trajno ćemo se sjećati dobrog oca Alfonsa!".

Uz brigu za naše sestre, brinuo se i za unapređenje bogoslužja u samostanskoj crkvi sv. Nikole, kao i za naš tadašnji Treći Red. A kad god je don Ivo Matijaca imao u sv. Marku svoje svečanosti, a on je njima obilovao, uvijek je u asistenciju pozivao i fr. Alfonsa. I on mu se, po svjedočanstvu našeg fr. Gabrijela Posavca, svaki put odazivao, čak i po najvećem nevremenu, mada mu je zdravlje već dobro bilo narušeno.

Kao vikar našeg samostana prihvatio se njegove obnove. Većina se od nas sjeća kakav je izgledao taj naš samostan neposredno prije nedavne restauracije, ali ih je malo koji znaju u kakvom je stanju bio poslije nego su ga napustili šegrti i drugi njegovi podstanari. Međutim, zahvaljujući neumornom radu fr. Alfonsa i svesrdnoj pomoći našeg fr. Gabrijela, a godinu dana i njegova rođenog brata fr. Karla, samostan je bio toliko osposobljen da se u njemu živjelo, kako-tako, još četrdesetak godina.

Idući u susret svojoj starosti

I posljednja, dvanaesta asignacija, za Bol na otoku Braču, bila je uručena fr. Alfonsu 3. srpnja 1968. godine. Prema riječima našeg fr. Augustina Pavlovića u već spomenutom nekrologu fr. Alfonsa, ta mu je asignacija bila dana "na njegovu želju iz zdravstvenih razloga". Ovaj njegov navod čini se da je u proturječju s mojim tvrdnjama o poslušnosti fr. Alfonsa. Ali to je samo prividno proturječje. Ono se rasplinjuje netom se uoče razlozi zbog kojih je fr. Alfons izrazio želju da bude premješten. Doduše, fr. Augustin je naveo samo jedan razlog, i to zdravstveni, ali postojao je još jedan. Međutim, da je i postojao samo taj je-

dan, od presudne je važnosti znati je li fr. Alfons želio biti premješten da bi se oslobodio svake obveze i time spriječio pogoršavanje svog zdravstvenog stanja, što bi zasigurno bacalo sjenu na njegovu poslušnost, ili je želio biti premješten jer je postao svjestan da više ne može ispunjavati sve svoje dotadašnje obveze i, dosljedno, da svoje mjesto mora ustupiti zdravijem subratu.

U prilog ovom drugom dolazi mi kao naručeno svjedočanstvo samog fr. Augustina. On u nekrologu fr. Alfonsa kaže da je po dolasku u Bol "vršio ono što je mogao". Tako izričito nabraja da je bio redoviti ispovjednik naših sjemeništara, da je bio izvanredni ispovjednik naših sestara i da je 1973. predavao talijanski jezik jednoj skupini naših momaka koji su trebali poći u Bolognu, u novicijat. A meni je poznato da je prevodio neke knjige s talijanskog na hrvatski. Iz navedenog je, dakle, očito da razlog što ga navodi fr. Augustin ne može biti i nije u proturječju s mojom tvrdnjom o poslušnosti fr. Alfonsa.

A koji je drugi razlog zbog kojeg je želio premještaj, a koji fr. Augustin ne navodi? Taj se krije u onoj urođenoj čežnji svakog ljudskog bića da pod stare dane ne ostane sam, već da živi u krugu najmilijih, u ovom slučaju u krugu svoje redovničke subraće. Takva čežnja nekog redovnika toliko je opravdanija, koliko je taj više volio i svoju subraću i život u zajednici, ali je zbog poslušnosti morao i živjeti i djelovati u malim zajednicama, nerijetko s dva, ili čak samo s jednim članom. A upravo je to bio slučaj našeg fr. Alfonsa.

Kad ovo imamo pred očima, tko bi mu smio zamjeriti da je čak i zatražio premještaj u neku veću redovničku zajednicu, da barem pod svoje stare dane bude okružen ljubavlju svoje subraće?!

Sve nas je volio i od svih je bio ljubljen

Već je Ciceron rekao da je teret starosti lakši onome koji osjeća da ga mladi poštuju i vole. Doista, nisam naišao ni na jednog subrata koji je imao išta protiv fr. Alfonsa. Naprotiv, svi su ga voljeli i poštivali, mlađi kao svog oca, a stariji kao svog subrata i pravog kolegu. A to ne bi bilo moguće da i on sam nije volio svu svoju subraću i sestre, čitav dominikanski Red. To na eklatantan način svjedoči izjava našeg fr. Jerka Novaka, koju je zapamtio fr. Kerubin, poznat po svojem izvanrednom pamćenju. Naime, kad je davne 1939. godine naš fr. Jerko bio premješten zajedno s fr. Alfonsom iz Dubrovnika u Resnik, fr. Jerko je pred svima izjavio: "S njime bi otišao i u pakao!".

Poslije ovakve izjave ne znam kojim bih riječima obilježio svoju ljubav prema fr. Alfonsu. Usuđujem se ustvrditi da ga je poslije smrti fr. Sibe Budrovića sam Bog poslao na moj životni put. Volio me čistom ljubavlju i, za razliku od fr. Sibe, on to nije tajio. Dok smo zajednički radili na spomenutoj obnovi crkve u Zagrebu, od milja me zvao "maškaliću moj". Nije mi htio reći značenje tog imena, ali sam doznao od njegovih sumješтана da se tako zove jedan maleni, neznatni, ali nužno potrebni dio na opancima bračkih čobana. Očito je tom riječju htio izraziti i svoju povezanost sa mnom. To sam snažno osjećao i zato sam mogao s njime razgovarati o svim problemima i tražiti od njega savjeta kad god mi je to bilo potrebno, osobito poslije nego je ušao u staračku dob. Naime, sv. Jeronim posve utemeljeno tvrdi: "Starost, jer ublažuje silinu strasti, povećava čovjekovu mudrost i čini ga sposobnim davati zrelije savjete" (Comentaria in Amos, 2, 263-264). Tako sam mu se prigodice požalio na postupak jednog veleučenog subrata. "Sinko, reče mi, ne čudi se tome i neka te to ne obeshrabri! Kao njegov znatno stariji subrat i ja sam mu jednom pokušao svratiti pozornost, dakako, "in camera caritatis" (u ćeliji ljubavi), na nešto što su mu svi zamjerali, ali mu se nitko nije usudio reći. On se tada počeo na mene tako derati da su prolaznici zastajki-vali i slušali o čemu se radi. Sinko, nastavio je s bolju u srcu, naši su stari običavali reći: "scientia inflat" (znanje napuhuje). Vjeruj mi, ima u tome istine!". Zbog ovakvog i sličnih savjeta, dokle god je fr. Alfons bio živ, ako sam već koristio svoje praznike, u Bol sam dolazio.

Kako se nosio s bolešću?

Poznata je rimska izreka: "Senectus ipsa morbus" (Starost je sama po sebi bolest). (Terencije, Pharin IV, I, 9.). I doista, dok svaka bolest u mlađim godinama može, ali ne mora biti smrtonosna, dotle starost, kao bolest, neizbježno vodi k smrti. To, dakako, ne znači da se čovjek s nastupom starijih godina mora povući iz života. Naprotiv, Seneka je već davno ustvrdio da je najveće zlo isključiti se iz broja živih prije same smrti. Ovih stvarnosti je fr. Alfons bio potpuno svjestan. Već je od mladosti patio od proširenih vena na nogama, zbog čega je trajno morao nositi gumene čarape. A iskustvo nas uči da upravo oni redovnici koji su cijeli svoj vijek od nečega bolovali, a da to nisu stavljali na velika zvona, redovito su bez paničarenja išli ususret svojoj starosti, pogotovo kad su bili svjesni da su tu bolest "zaradili" kroz rad što su ga prihvatili u duhu poslušnosti. A i to je bio slučaj i s našim fr. Alfonsom. Evo što o tome govori njegova bratična Neda, koja je vjerno služila ne samo njemu nego i svoj našoj subraći za sve vrijeme njegova djelovanja u Resniku: "Barba je svoje vene 'zaradio' u vrijeme kad nije bilo prijevoznih sredstava. Sam Bog zna koliko je puta morao propješačiti od Zagreba do Resnika, noseći teški alat i sve što bi u gradu nakupovao za potrebe kuće i gospodarstva".

A da se zbog starosti nije isključio iz broja živih, vidjeli smo prethodno, kad je bila riječ o njegovoj aktivnosti po dolasku u Bol. Također je vrijedno istaknuti da je, usprkos svojoj fizičkoj krhkosti, redovito dolazio u kor, dokle god je mogao hodati. Jednom zgodom mu je fr. Eugen od dragosti malo jače stisnuo ruku, a on će mu: "Nemoj mali! Starome pucaju kosti k'o ripa!".

Što je bio stariji, svima je bio sve zahvalniji, i za najmanju uslugu. Tako još za svog boravka u Korčuli, dok je bolovao od teške upale pluća, liječio ga je uvaženi i od svih voljeni doktor Šteka. Za vrijeme jednog pregleda fr. Alfons je s mukom sjedio na krevetu. Sestra Viktorija je to uočila i pružila mu štap ne bi li mu bilo malo lakše. Na to će joj fr. Alfons: "Gle, kako je ljubav domišljata!". Zar joj se mogao ljepše odužiti!?

Idući u susret smrti

"Zagonetka ljudskog položaja dosiže vrhunac pred licem smrti. Ne muči čovjeka samo bol i sve veći rasap tijela, nego ga, također, dapače još i više, muči strah od ugasnuća za vazda. I po prirodnom nagonu svog srca ispravno sudi kad s jezom odbija posvemašnje razorenje i nepovratno skončanje svoje osobe". (GS 18) Naš je fr. Alfons bio svjestan da ide u susret smrti, ali ga to nije ispunjalo stravom. Naprotiv, kad god je o smrti govorio, svjedoči njegova bratična Neda, običavao je reći: "Idemo dobrom Ocu". "I nije to bila puka fraza", nastavlja ona s tumačenjem, "nego plod vjere koju je na krštenju primio, a koja se u njemu razvijala već od najranijeg djetinjstva, živeći u ozračju vjere. U njihovoj se kući svake večeri molila sv. krunica za najpotrebitije duše u čistilištu, da bi se one zauzimale za sve njihove duhovne i tjelesne potrebe. I dok su djeca za vrijeme molitve smjela sjediti, njihov je otac klečao, makar bio umoran i iscrpljen. Taj čovjek je živio od vjere. A takav primjer nije mogao ostati bez ploda".

O detaljima posljednjih dana života fr. Alfonsa sigurno bi nam mogao štošta ispričati fr. Tarcizije Šimetović, jer je imao sobu tik do njegove, ali ni njega više nema među nama. A jer sam doznao da je oca Alfonsa u posljednje vrijeme dvorio naš ondašnji bogoslov Lovro Mrđen, potražio sam ga, a on je, na moju molbu da mi pošalje koji podatak o njegovim posljednjim danima, uz ostalo napisao i ovo: "Pokojni p. Alfons bio je izrazito nezahtjevan; nije bio 'razmažen'. Za svaku i najmanju uslugu toliko mi je bio zahvalan, da je često ponavljao: 'Raj ćeš na meni zaraditi!'. Zadnjih sam dvadesetak dana i spavao u njegovoj sobi, da bih mu pomogao poći na zahod, jer više nije mogao ići bez tuđe pomoći. Tako sam postao svjedokom njegove smrti, iako, na žalost, toga nisam bio svjestan. Bio sam, naime, premlad i do tada nikada nisam vidio kako to izgleda kad čovjek umire. Onog poslijepodneva p. Alfons više nije mogao govoriti.

Prstom mi je dao znak da mu se primaknem. Uzeo je tada moju ruku i satima je nije ispuštao. Kad sam se umorio stajati, drugom rukom primaknuo sam sjedalicu i, sveudilj sa svojom u njegovoj ruci, sjedio uz njegovo uzglavlje. Tako sam dočekaao jutro. Negdje oko pet sati potpuno se primirio i ja pomislim da je zaspao. A on je, vjerojatno, već tada bio umro. Poslije konventualne mise u sobu je provirio o. Tarcizije i odprve 'snimio' situaciju. 'Ti si se probudio', reče mi, 'ali ne znam hoće li i on!'. Obojica smo tada ustanovili da više ne diše..."

Pri umiranju fr. Alfonsa njegova subraća nisu pjevala "Salve Regina". Ali jer je on znao reći da ne može zaspiti dokle god ne izmoli Marijinu kronicu za duše u čistilištu, čvrsto vjerujem da se u onim sudbonosnim trenucima Marija našla uz njegovo uzglavlje i da je njegovu dušu ponijela u raj, u pratnji svih onih duša kojima je on svojim kronicama omogućio da već prije njega prispiju do svog konačnog cilja.

fr. Drago Kolimbatović

NAŠI POKOJNICI

IVAN ZADRO

Brat fr. Marinka Zadro, umro je u utorak 7. svibnja 2002. Sprovod je bio u četvrtak 9. svibnja u mjestu Ledinac.

ANĐA BOBAŠ

Majka fr. Marka i fr. Ante Bobaš, umrla je u srijedu 12. lipnja 2002. Sprovod je bio u petak 14. lipnja u mjestu Trnovec Bartolovečki kod Varaždina.

JOSIP KOLIMBATOVIĆ

Brat fr. Drage Kolimbatović, umro je u ponedjeljak 24. lipnja 2002. Sprovod je bio u petak 28. lipnja u Supetru na Braču.

Ožalošćenima iskrena sućut, a pokojnike preporučamo vašim molitvama.

Počivali u miru!

PROF. MR. JOSIP MIHOJEVIĆ

U ime naše knjižnice "Hijacint Bošković" zahvaljujemo pokojnom prof. mr. sc. Josipu Mihojeviću, koji je oporučno ostavio našoj biblioteci 37 kutija knjiga, a našem zagrebačkom samostanu trećinu od svoje skromne uštedevine.

Prof. Josip Mihojević rođen je u Bobovišću na Braču 1918., a umro je u Zagrebu 2. ožujka 2002. Njegov brat dominikanac, fr. Nevenko Mihojević, umro je već prije 12 godina (1988.).

Prof. Josip Mihojević gimnaziju je pohađao u Bolu i u Dubrovniku. U naš novicijat ušao je 1936., filozofsko-teološke nauke završio je na Dominikanskoj visokoj bogoslovnoj školi u Dubrovniku 1937. – 1943. godine. Za svećenika je bio zaređen 19. srpnja 1942. Nažalost, nije ustrajao u Redu te ga je negdje prije 1960. napustio.

Diplomirao je književnost 26. veljače 1963. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Predavao je književnost u osnovnim i srednjima školama u našem glavnom gradu. Stručni ispit za profesora srednje škole položio je 24. listopada 1966.

15. prosinca 1974. postigao je diplomu magistra iz područja književnosti s radnjom "Hrvatsko srednjovjekovno pjesništvo s posebnim osvrtom na bolsku pjesmaricu".

Osim mnogih članaka, priredio je knjigu "Bogorodica u hrvatskom pjesništvu od 13. st. do kraja 19. st." (Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1994.) U Spomenici dominikanskog samostana u Bolu 1475 – 1975 (Bol-Zagreb, 1976.) izašao je njegov članak "Pučko-crkveno kazalište na Braču" (str. 273 – 289). U knjizi fr. Rajka Kuparea "Prebivao je među nama" (Zagreb, Dominikanski provincijalat, 1985.) napisao je pogovor "Izvori dramaturgije Rajmunda Kuparea" (str. 111 – 130). Transliterirao je iz "Omišaljškog Misala" (oko 1317. – 1323.), dakle iz glagoljice, hrvatski prijevod sekvencije na Tijelovo: Lauda, Sion, Salvatorem (Hvali, Sion, Spasitelja); tu je transliteraciju objavio fr. Tomo Vereš u djelu Toma Akvinski – Iza-brano djelo (Zagreb, Globus, [1981.]), str. 337. Dobro je napomenuti – kako ističe fr. Vereš – da je tim glagoljaškim prijevodom "Toma Akvinski od svih stranih jezika najprije progovorio hrvatski" (nav. dj., str. 2).

Još jedanput zahvaljujemo prof. Mihojeviću na njegovoj odluci da svoju bogatu knjižnicu ostavi našoj biblioteci. Neka ovo bude s moje strane i znak sjećanja na dane drugovanja u sjemeništu i u novicijatu, kao i na povremene kontakte u Zagrebu.

Počivao u miru Božjem!

fr. Augustin Pavlović

SADRŽAJ

Uvodna riječ fr. Provincijala	3
IZ GENERALNE KURIJE	
Intervju s Učiteljem Reda	5
Susret Viših redovničkih poglavara Europe - IEOP	6
IZ PROVINCIJALATA	
Iz Provincijalata	9
Zapisnik XIII. sjednice Provincijskog vijeća	10
Zapisnik XIV. sjednice Provincijskog vijeća	11
Obavijesti	12
Neki važniji termini fr. Provincijala	13
IZ ŽIVOTA PROVINCIJE	
Iz Studentata	16
Susret bogoslova redovničkih zajednica	17
Svećeničko ređenje fr. Marka Bijelića	18
Izložba slika "Padre Anastazio"	20
Sveučilište u Zadru	21
IZ NAŠIH ZAJEDNICA	
Split	22
Gruž	23
Zagreb	24
Zagreb – Peščenica	26
AKTUALNOSTI	
V. Studijski tjedan	28
IZ REDA	
Vijesti	32
"Onkraj granica"	34
Dvjestota godišnjica rođenja fr. H.-D. Lacordairea	37
POSEBNI PRILOG	
Najmlađi od prve petorice – fr. Alfons Eterović	38
NAŠI POKOJNICI	
Ivan Zadro	44
Anđa Bobaš	44
Josip Kolimbatović	44
Prof. mr. Josip Mihojević	45

VJESNIK HRVATSKE DOMINIKANSKE PROVINCIJE

IZDAJE: Dominikanski provincijalat, Kontakova 1, 10000 Zagreb

UREDNIK: fr. Slavko Slišković

ODGOVARA: fr. Frano Prcela, provincijal

GRAFIČKO OBLIKOVANJE OMOTA: Ivica Lozina

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK: DENONA d.o.o., Zagreb